

Virksomhedsregnskab 2001

København, den 9. april 2002.

Steen Gade
Direktør
Miljøstyrelsen

Miljøministeriet godkender herved Miljøstyrelsens virksomhedsregnskab 2001 for perioden 1/1 - 31/12 2001.

Virksomhedsregnskabet giver et samlet, dækkende og pålideligt billede af virksomhedens økonomi og faglige resultater, jf. § 41 i Finansministeriets bekendtgørelse nr. 188 af 18. marts 2001 (regnskabsbekendtgørelsen). For så vidt angår de dele af virksomhedsregnskabet, der svarer til det ordinære årsregnskab, er kravene i regnskabsbekendtgørelsens § 39 opfyldt.

København, den 11. april 2002.

Leo Larsen
Departementschef
Miljøministeriet

Indhold

INDLEDNING	4
Strategisk grundlag	4
Hovedopgaver og væsentlige temaer i 2001	5
Ressortændringer november 2001	6
Resultatkontrakten	7
Det økonomiske resultat	7
Driftsregnskab for Miljøstyrelsen 2001 (mill. kr.)	7
RESULTATANALYSE	8
Indledning	8
Resultatanalysens tre temaer	8
Samlet vurdering	9
TEMA 1: Effekter og produkter	13
TEMA 2: Ressourceanvendelsen	18
TEMA 3: Udvikling	22
Oversigt over hovedformål	28
Basisadministration	30
Opfølgning på lovgivning og policy	30
Strategier, handlingsplaner, viden og kompetence	31
Løbende ministerbetjening og lovforberedende arbejde	31
Internationalt arbejde	31
Indtægtsdækket virksomhed og tilskudsfinansierede aktiviteter	32
Generel ledelse og administration	33
Hjælpefunktioner	33
Fremtidsperspektiver	34
Institutionsmål 2002	35
DRIFTSREGNSKAB	38
BILAG	39

Indledning

Med Miljøstyrelsens Virksomhedsregnskab 2001 er der foretaget en række ændringer i forhold til styrelsens tidligere virksomhedsregnskaber. Virksomhedsregnskab 2001 tager i vidt omfang udgangspunkt i Økonomistyrelsens "Vejledning i udarbejdelse af virksomhedsregnskaber baseret på ny struktur" (november 2001), som introducerer visse for-
enklinger i regnskabsaflæggelsen, herunder en strategisk fokusering. Regnskabet er derfor kendetegnet ved at

- være **selektivt** i sit fokus, idet resultatanalysen tager udgangspunkt i årets institutionsmål
- betjene sig af en **balanceret** fokusering, hvor resultaterne vurderes ud fra sammenhængen mellem udadrettede produkter og effekter og indadrettet ressourceanvendelse og udviklingsaktiviteter
- være **slankere** end tidligere regnskaber, i kraft af den skærpede fokusering

I denne **indledning** redegøres sammenfattende for Miljøstyrelsens strategiske grundlag samt for hovedopgaver og temaer, som har haft særlig betydning i 2001. Endelig opsummeres målopfyldelsen for Miljøstyrelsens resultatkontrakt og for styrelsens økonomiske resultat.

I **resultatanalysen** vurderes indledningsvist målopfyldelsen for Miljøstyrelsens institutionsmål for 2001, som er grundlaget i styrelsens Resultatkontrakt 2001. Institutionsmålene repræsenterer alene en begrænset del af styrelsens samlede opgaveportefølje, men angiver en række aktuelle og strategisk udvalgte indsatsområder, hvor indfrielsen af konkrete resultater bringes i særligt fokus. Resultatanalysen rapporterer derfor også oversigtligt en status for Miljøstyrelsen hovedopgaver, som disse er opført i Virksomhedsoversigten i finansloven for 2001. Afslutningsvist giver resultatanalysen et billede af de kommende udfordringer for Miljøstyrelsen

og præsenterer styrelsens institutionsmål for 2002. I **driftsregnskabet** gennemgås Miljøstyrelsens samlede finansielle aktiviteter i 2001.

I **bilagsdelen** gives specificerede regnskabsoplysninger vedr. (1) det omkostningsdækkede og markedsstyrede område, (2) personale og organisation samt grønt regnskab, (3) tilskud og miljøbistand samt (4) samlet bevillingsafregning.

Strategisk grundlag

Det er Miljøstyrelsens mission at bidrage til beskyttelse af miljøet. Miljøstyrelsen har ansvaret for at administrere og bidrage til udformningen af den danske miljølovgivning, EU-lovgivning, samt internationale aftaler om miljøbeskyttelse, der skal sikre rene produkter, ren luft, vand og jord og dermed gode levevilkår for mennesker, flora og fauna. Indsatsen rækker i stadig større grad udover landets grænser.

Det er Miljøstyrelsens vision at spille en central rolle i arbejdet for en bæredygtig udvikling, hvor mennesker og miljø beskyttes mod forurening - først og fremmest ved en forebyggende indsats. Dette gælder såvel i Danmark som i forhold til andre lande.

Miljøstyrelsens værdigrundlag er at styrelsen på grundlag af et højt fagligt niveau skal være:

- En effektiv, omstillingsberedt og grøn virksomhed
- Internationalt orienteret, og på udvalgte områder førende
- En åben virksomhed, der kommunikerer og samarbejder
- En attraktiv, mangfoldig og familievenlig arbejdsplads, hvor alle bidrager og gør en forskel

Hovedopgaver og væsentlige temaer i 2001

Miljøstyrelsens hovedopgaver består i:

- betjening af minister og Folketing, lov- og regel-forberedende arbejde samt administrative opgaver som udstedelse af godkendelser, tilskudsadministration og opfølgning på lovgivning
- at fungere som vejledende myndighed og klageinstans i forbindelse med miljøbeskyttelsesloven
- varetagelse af strategiarbejde i udvikling af miljøpolitikken

I opgavevaretagelsen gøres brug af **virkemidler**som traditionel administrativ regulering, økonomiske virkemidler og kommunikation.

Udover den særlige fokus på institutionsmålene, har følgende væsentlige temaer også sat dagsordenen for styrelsens arbejde i 2001:

Danmark har siden 1991 ydet **miljøbistand til Østeuropa**. På den baggrund holdt Miljøstyrelsen den 5. april en jubilæumskonference på Christiansborg om erfaringer og fremtidsudsigter for dansk miljøbistand til Østeuropa. I løbet af de sidste ti år har Danmark gennemført godt 1200 miljøprojekter i Østeuropa – projekter, som i kraft af medfinansiering fra andre finansieringskilder og modtagerlandene har skabt væsentlige resultater. I 2001 er der givet tilsagn til 250 projekter til i alt 630 mill. kr. I 2001 har særligt projekter inden for vandområdet været prioriteret. Hele 31% af årets projekter omhandler vandområdet, primært rettet mod begrænsning af forurening af Østersøen og til opfyldelse af EU-direktiverne på vandområdet.

I august trådte Miljøstyrelsens nye luftvejledning i kraft. Vejledningen strammer bl.a. grænseværdierne for danske virksomheders udledninger af dioxiner, PAH'er og støv. De **skrappe krav til udledning af dioxin** er en naturlig konsekvens af den tekniske udvikling på området. Den tidligere luftvejledning fra 1990 er en væsentlig årsag til, at luftforureningen fra virksomheder er blevet nedbragt betydeligt de sidste ti år. Med den nye luftvejledning fortsættes dette arbejde.

I 2001 har der været en **styrket indsats på kemikalier, miljø og sundhed**. Som en del af denne

indsats har Miljøstyrelsen bl.a. igangsat en systematisk kortlægning af kemiske stoffer i forbrugerprodukter og søger gennem en række projekter at skabe større viden om kemiske stoffer i forbrugerprodukter, f.eks. kemiske stoffer i tatoveringsfarver, fastelavns- og teatersminke, naturkosmetik, tamponer og hygiejnebind. I efteråret blev der udover etableret et videncenter for allergi overfor kemiske stoffer i forbrugerprodukter. Centret holder til på Gentofte Amtssygehus og vil lave kortlægning af allergiforekomst, udredningsprojekter og rådgivning.

I januar blev **Kirsten Jensen udvalget** nedsat. Udvalget skal analysere mulighederne for og konsekvenserne af en nedsættelse af pesticidanvendelsen i gartneri og frugtavl, hvilket er en opfølgning på Bichel-udvalgets anbefalinger. Udvalget har den tidligere EU-parlamentariker Kirsten Jensen som formand og består af grønne organisationer, erhvervsorganisationer og ministerier. Udvalget har i 2001 diskuteret en række konsulentundersøgelser om produktionsmæssige, økonomiske, sundheds- og miljømæssige problemstillinger ved pesticidanvendelsen i gartneri og frugtavl, der blev igangsat for at understøtte udvalgets arbejde. Udvalgsarbejdet blev stillet i bero i forbindelse med valget i november 2001, men forventes afsluttet i foråret 2002.

I maj underskrev Danmark **Stockholm-konventionen om persistente organiske forurenere (POP)**, som på globalt plan forbyder produktion og handel med "det beskidte dusin". Det er 12 særligt skadelige kemiske stoffer, eksempelvis DDT og PCB, som nedbrydes meget langsomt i miljøet og ophobes i kroppen på mennesker og dyr, samtidig med at de spredes over store geografiske afstande når de bruges. I efteråret var Danmark også med til at vedtage en anden miljøkonvention - **Antifouling konventionen** - som forbyder anvendelsen af TBT i skibsbundsmalinger. TBT er bl.a. mistænkt for at være årsag til tvekønhed blandt snegle. Fra 1. januar 2003 begynder udfasningen af TBT ved at man ikke længere må smørre TBT på skibene, og fra 1. januar 2008 bliver det endegyldigt forbudt at bruge TBT i bundmalingssystemer. For begge konventioner gælder, at flere stoffer med de samme skadelige egenska-

ber som "det beskidte dusin" og TBT skal reguleres i fremtiden.

I februar lancerede Miljøstyrelsen **miljømærkekampagnen**, hvis mål er at øge kendskabet til miljømærkerne Svanen og Blomsten. Kampagnen kom i stand i kraft af et utraditionelt samarbejde mellem det offentlige, erhvervsliv og interesseorganisationer. Også erhvervslivet bakkede op om kampagnen, der blev støttet af de fleste store detail- og dagligvarekæder og af miljø- og forbrugerorganisationer. Miljømærkekampagnen, der er en af Miljøstyrelsens største kampagner nogensinde, resulterede blandt andet i, at flere købte miljømærkede produkter. Salget af miljømærket vaskepulver steg for eksempel 50% i måneden efter kampagnen. Kampagnens positive effekt på efterspørgselsiden afspejlede sig også på udbudssiden, idet udbudet af miljømærkede produkter er blevet større.

Folketinget vedtog i 2001 en ændring af miljøbeskyttelsesloven, der skaber rammerne for et mere effektivt og **fremtidssikret pant- og retursystem for emballager til øl og læskedrikke**. Miljøstyrelsen har 2001 udarbejdet en bekendtgørelse, der bl.a. gør det muligt at give tilskud til ca. 2000 dagligvarebutikker, som forventes at få ekstraordinære udgifter i forbindelse med håndtering af dåser og andre nye engangsemballager med pant. Det nye retursystemet finansieres med gebyrer, der opkræves via Dansk Retursystem A/S - et selskab stiftet til formålet af bryggerierne og dagligvarehandlen. En fuld udbygning af det ny system og regelsættet vil ske i løbet af 2002.

I marts offentliggjorde Miljøstyrelsen en **handlingsplan for bromerede flammehæmmere**. Målet er at begrænse og stoppe brugen af de mest problematiske bromerede flammehæmmere, der mistænkes for at skade både miljø og sundhed. Da det største forbrug findes i importerede varer som computere, fjernsyn og biler, er en international indsats central. Handlingsplanen indeholder en lang række initiativer som bl.a. international regulering og samarbejde, nationale aftaler, information til detailhandlen samt tilskud til udvikling af alternativer til bromerede flammehæmmere. Målet med handlingsplanen er en international afvikling af de mest problematiske bromerede flammehæm-

mere. På kort sigt gælder det en afvikling af stofgrupperne PBB (PolyBromerede Biphenyl) og PBDE (PolyBromerede DiphenylEthere). På længere sigt skal alle problematiske bromerede flammehæmmere identificeres og afvikles.

Der har i 2001 været stor fokus på både det nationale og internationale arbejde med **bæredygtig udvikling**. Det omfatter bl.a. den nationale strategi, arbejdet i EU med 6. miljøhandlingsprogram og OECD's arbejde med bæredygtig udvikling. Derudover har der været fokus på miljø og sundhed, gennem et tværministerielt strategiarbejde. Det strategiske miljøarbejde hviler bl.a. på overvågningsprogrammer og dataindsamlingsystemer, der skal belyse resultaterne af den miljømæssige indsats. Miljøstyrelsen benytter sig her bl.a. af internettet til præsentation af miljødata.

Ressortændringer november 2001

Som følge af regeringsskiftet i november 2001 skete der ressortændringer i Miljøstyrelsen, jf. Kgl. Resolution af 27. november 2001. Energistyrelsens klimaområde blev overflyttet til Miljøstyrelsen. Der blev overflyttet 7 årsværk permanent til Miljøstyrelsen. Derudover er der aftalt bistand fra Energi- styrelsen til Miljøstyrelsen i forbindelse med klimaformandskabet i form af udlån af medarbejdere under formandskabsperioden. Miljøstyrelsens DANCED kontor blev overflyttet til Udenrigsministeriet, og styrelsen afgav i den forbindelse 19 årsværk permanent.

Resultatkontrakten

Samlet set var 2001 et godt og travlt år for Miljøstyrelsen, hvor der er lagt mange kræfter i at opfylde såvel de 11 institutionsmål som styrelsens øvrige opgaver. Af de 11 institutionsmål er 7 helt opfyldt, og 4 delvist opfyldt, svarende til en målopfyldelsesgrad på over 80%, hvilket vurderes at være tilfredsstillende. For en detaljeret gennemgang af institutionsmålene og en status for styrelsens hovedformål henvises til Resultatanalysen.

Det økonomiske resultat

Miljøstyrelsen havde i 2001 et overskud på 13,8 mill. kr. Heraf overføres alene 10,5 mill. kr. til 2002, idet resten bortfalder som følge af generelle besparelser i staten. Af årets overskud er langt hovedparten (12,7 mill. kr.) bundet til projekter om miljø og sundhed. Derudover blev en række initiativer og aktiviteter stoppet som følge af udgiftsstoppet i staten. De aktiviteter, der senere er genoptaget, vil indgå i regnskabet for 2002. Samlet set vurderes årets resultat at være tilfredsstillende.

Med rammerne i den nye finanslov ligger der i de kommende år en stor udfordring i en tilpasning af organisationen til nye lavere rammer. Derfor vil der i 2002 være et særlig stort fokus og pres på Miljøstyrelsens driftsbevilling. Styrelsens akkumulerede opsparring på 37,7 mill. kr. vil muliggøre, at der iværksættes en række initiativer bl.a. inden for miljø og sundhed, samt at forventede ekstraudgifter i forbindelse med EU-formandskabet kan håndteres.

Tabel 1

Driftsregnskab for Miljøstyrelsen 2001 (mill. kr.)

	Budget	Regnskab
Indtægter	370,0	368,8
Udgifter	370,0	355,0
Resultat	0,0	13,8

Resultatanalyse

Indledning

Miljøstyrelsens mål- og resultatstyring er et centralt element i Miljøministeriets styringsgrundlag, og resultat- og direktørkontrakter anvendes i forhold til ministeriets styrelser. Fra 2001 er mål- og resultatstyringen på koncernniveau udbygget, idet der for første gang er opstillet fælles tværgående koncernmål for det samlede ministerium. Ansvar for gennemførelse af koncernmål er placeret direkte hos koncernledelsens medlemmer. 2001 var det første år, hvor der blev indgået en resultatkontrakt mellem Miljøstyrelsen og Miljøministeriets departement. Formålet med resultatkontrakten er at opnå en mere fokuseret og resultatorienteret styring.

Resultatanalysen tager derfor naturligt udgangspunkt i resultatkontrakten, og udgør den formelle rapportering af kontrakten. Resultatkontrakten dækker en delmængde af styrelsens samlede opgaver for 2001, idet resultatkontrakten fokuserer på de områder i arbejdsprogrammet, som har særlig strategisk prioritering, nemlig institutionsmålene. Disse områder dækker i størrelsesordenen 20% af styrelsens samlede årsværk.

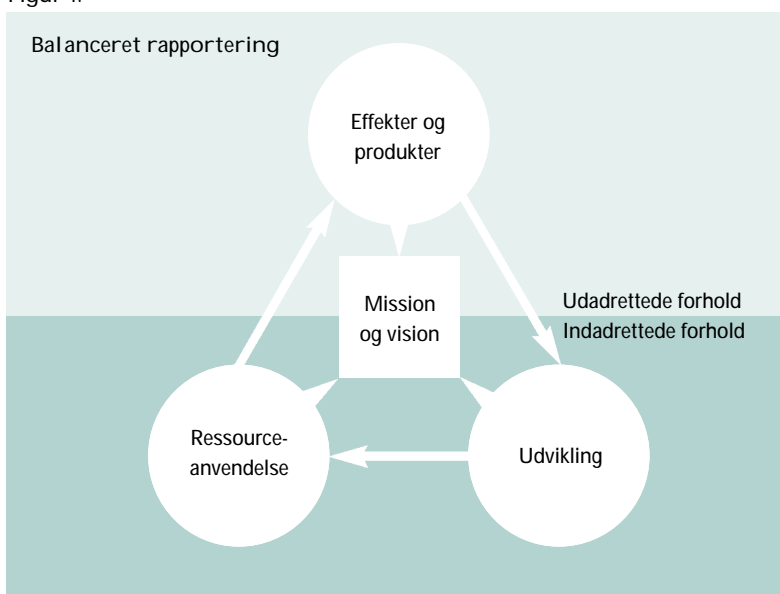
De mere grundlæggende forvaltningsmæssige og driftsmæssige opgaver inden for styrelsens arbejdsfelt vil ikke indgå i resultatanalysen, men der henvises til afsnittet "Oversigt over hovedformål", hvor styrelsens samlede aktivitetsområder med tilhørende opgavetyper kortfattet rapporteres.

Resultatanalysens tre temaer

Denne resultatanalyse fokuserer på indsats, som har spillet en **strategisk væsentlig rolle** for Miljøstyrelsen i 2001 (styrelsens institutionsmål for 2001). Vurderingen af indsatserne har taget udgangspunkt i en **balanceret fokusering**, hvormed det forudsættes at Miljøstyrelsens målopfyldelse er betinget af sammenhængen mellem udadrettede og indadrettede resultater:

- Udadrettede effekter og produkter: levere de produkter og ydelser, som fremgår af styrelsens formålsbestemmelser (tema 1)
- Indadrettet ressourceanvendelse: producere disse på den mest effektive måde (tema 2) og
- Indadrettede udviklingsforhold: være rustet til at indfri fremtidens krav og målsætninger (tema 3).

Figur 1.

Bag valget af de tre temaer ligger en antagelse om, at Miljøstyrelsens succes – forstået som succes med at indfri sin mission og succes med at nå sine kortsigtede mål og langsigtede mål – er betinget af en række indbyrdes sammenhængende faktorer. Tanken bag princippet om balanceret fokusering er, at hvis der er problemer med blot en af de tre udfordringer, vil det før eller siden have en afsmitende effekt på de to andre og i sidste instans på Miljøstyrelsens evne til at opfylde sin mission.

De tre temaer understøtter hinanden og giver tilsammen et helhedsbillede af Miljøstyrelsens strategisk vigtige arbejdsområder i 2001.

Samlet vurdering

Resultatanalysen viser, at Miljøstyrelsen med de strategiske indsatser indenfor de 3 temaer har opnået væsentlige resultater, som dog i vid udstrækning forudsætter opfølgning ind i 2002.¹

De omverdensrelaterede **produkter og effekter**, der er opnået i forbindelse med det forberedende arbejde i relation til EU-formandskabet, arbejdet med miljø- og sundhedsstrategien, bæredygtig udvikling samt generationsmålet afspejler generelt, at der i vid udstrækning er tale om strategisk orienteret arbejde, som dels har et tidsforløb der strækker sig ud over 2001, dels involverer en lang række eksterne parter som "medleverandører". Dernæst gælder, at dette arbejde har krævet iværksættelsen af en række indadrettede initiativer. Dels har det strategisk orienterede arbejde forudsat en væsentlig grad af intern koordinering af styrelsen **ressourcenanvendelse**(først og fremmest tidsforbrug) på disse arbejdsområder, som har stillet krav til en mere præcis arbejdsprogramlægning. Dels har arbejdet desuden krævet, at styrelsen på en række områder har iværksat interne udviklingsindsatser, herunder ikke mindst faglig oprustning i relation til EU-formandskabet, jf. tabel 2.

¹ Delvis eller manglende målopfyldelse af institutionsmål skyldes flere forhold. Opfyldelsen af nogle mål har længere tidshorison end oprindeligt forudsat, mens andre har været vanskeligere at nå som følge af en række eksterne forhold og påvirkninger, som Miljøstyrelsen ikke har haft indflydelse på.

Tabel 2
Effekter og produkter

Mål	Målopfyldelse
Miljøstyrelsen har indledt forberedelserne af det danske EU-formandskab i 2002	Fuld målopfyldelse
Målsætningen for Miljøstyrelsen har været, at det danske EU-formandskab på miljøområdet i efteråret 2002 er afviklet professionelt og med maksimalt gennemslag for danske prioriteter.	
Miljøstyrelsen har i 2001 indledt det omfattende arbejde med forberedelsen af de mærkesager på miljøområdet, som Danmark vil arbejde for under formandsperioden.	
Miljøstyrelsen har udarbejdet en strategi for miljø og sundhed	Delvis målopfyldelse
Det er Miljøstyrelsens målsætning at udarbejde en strategi for miljø og sundhed. Der er udarbejdet et strategioplæg om miljøfaktorer og sundhed, som skal indgå i en tværgående strategi for miljø og sundhed, som også omfatter fødevarer, arbejdsmiljø og boligmiljø.	
Miljøstyrelsen har bidraget til strategier for bæredygtig udvikling	Fuld målopfyldelse
Det har stået som en væsentlig tværgående opgave i 2001 at bidrage til formuleringen af den nationale strategi for bæredygtig udvikling. Det er lykkedes at udvikle et bredt og omfattende politisk instrument for miljøpolitikens udvikling og at integrere miljøhensyn i sektorer og øvrige politikområder. Hermed er rammerne skabt for Danmarks bidrag til den internationale dagsorden for udviklingen af strategier for bæredygtig udvikling i OECD og EU.	
Miljøstyrelsen har udarbejdet strategi for implementering af generationsmålet	Fuld målopfyldelse
På Nordsøkonferencen i Esbjerg i 1995, OSPAR-mødet i Sintra i 1998 og HELCOM-mødet i 1998, blev generationsmålet vedtaget. Dette indebærer, at udledninger og tab af miljøfarlige kemikalier skal reduceres således, at disse kan ophøre inden år 2020. Det ultimative mål er at nedbringe koncentrationen i havmiljøet til nær baggrunds niveauerne for naturligt forekommende stoffer og til nær nul for menneskeskabte syntetiske stoffer. Miljøstyrelsen har iværksat en række initiativer med henblik på at skabe en øget forståelse for generationsmålets omfang og opfyldelse, og udarbejdet vigtige elementer til en samlet strategi for implementering på udvalgte områder.	

Indsætterne under temaet **ressourceanvendelse**, herunder det generelle arbejde for en bedre økonomistyring og arbejdet på de tre strategiske områder klagesagsbehandling, miljøledelse og miljøøkonomi, har fået forstærket aktualitet, for det første i lyset af det kommende – og særdeles ressourcekrævende - EU-formandskab, som fordrer skærpede prioriteringer af styrelsens ressourcer, for det andet som følge af de generelt stigende krav til ressourceeffektivitet i staten, og for det tredje i forlængelse af kravet til en større dokumentation for effekten af miljøpolitiske initiativer. Arbejdet stiller i vid udstrækning krav til styrelsens

organisationsudvikling hvor både en faglig oprustning (økonomistyring, miljøøkonomi m.v.) og en effektivisering af interne rutiner er væsentlige forudsætninger. Dette arbejde forventes at få en væsentlig positiv virkning for de **produkter og effekter** som styrelsen leverer (hurtigere sagsbehandling, på længere sigt større miljøeffekt af miljøpolitiske initiativer m.v., jf. tabel 3).

Tabel 3

Ressourceanvendelse

Mål	Målopfyldelse
Miljøstyrelsen har styrket klagesagsbehandlingen	Delvis målopfyldelse
Miljøstyrelsen arbejder løbende på at styrke sagsbehandlingskvaliteten i styrelsen, specielt for den omfattende mængde af klagesager på miljøområdet, som styrelsen varetager. Der er i 2001 iværksat særkilte initiativer, som allerede har ført til en betydelig nedbringelse af sagsbehandlingstiden og "sagspuklerne" på styrelsens sagsbehandlingsområder.	
Miljøstyrelsen har indledt indførelsen af miljøledelse	Delvis målopfyldelse
Miljøstyrelsens oplagte forpligtelse som foregangsinstitution for miljøledelse i staten var udgangspunktet for et intensiveret miljøstyringsarbejde rettet mod styrelsens egen transport, energiforbrug, indkøb m.v. Udover konkrete tiltage på en række områder indledtes i 2001 arbejdet mod en registrering af Miljøstyrelsen efter EMAS.	
Miljøstyrelsen har videreudviklet sit arbejde med miljø- og økonomivurderinger	Fuld målopfyldelse
Det har stået som en væsentlig tværgående opgave i 2001 at bidrage til formuleringen af den nationale strategi for bæredygtig udvikling. Det er lykkedes at udvikle et bredt og omfattende politisk instrument for miljøpolitikens udvikling og at integrere miljøhensyn i sektorer og øvrige politikområder. Hermed er rammerne skabt for Danmarks bidrag til den internationale dagsorden for udviklingen af strategier for bæredygtig udvikling i OECD og EU.	

De indadrettede **udviklingsinitiativer** vedr. sammenhængen mellem miljøbistand og konventioner, ressourceeffektivitet samt kommunikation imødegår aktuelle krav til en faglig oprustning på områder, hvor Miljøstyrelsen finder det væsentligt at styrke – og udvikle – sine produkter Disse udviklingsinitiativer har typisk været initieret som nyt tværgående samarbejde internt i styrelsen og har derfor forudsat en væsentlig grad af **ressourcebevidsthed** Dette er også gældende for personalepolitik- og kompetenceudviklingsinitiativerne, som retter sig mod en generel styrkelse af styrelsens menneskelige ressourcer, jf. tabel 4.

Tabel 4
Udvikling

Mål	Målopfylde
Miljøstyrelsen har styrket sammenhængen mellem bistand og konventioner	Fuld målopfylde
Sammenhængen mellem Miljøstyrelsens internationale samarbejde i internationale fora og miljøbistandsordningerne blev sat i fokus gennem integrationen af de to områder i Miljøstyrelsens opgaveløsning. Konkret er der bl.a. udformet en række miljøbistandsprojekter, som understøtter modtagerlandenes bestræbelser på at efterleve miljøkonventioner..	
Miljøstyrelsen har udarbejdet forslag til udvikling af ressourceeffektivitet	Fuld målopfylde
I 2001 blev arbejdet for en reduktion af ressourcer – og forøgelse af ressourceeffektiviteten – intensiveret, bl.a. med fokus på udvikling af nye produktions- og forbrugsmønstre. Målet var primært at udarbejde en anbefaling til, hvordan Miljøstyrelsens fremtidige indsats på ressourceområdet skal tilrettelægges, herunder formulering af målsætninger for området i den nationale strategi for bæredygtig udvikling.	
Miljøstyrelsen har intensiveret arbejdet med personalepolitik og kompetenceudvikling	Delvis målopfylde
Det løbende arbejde på at styrke Miljøstyrelsens kvaliteter som arbejdsplads blev sat i særligt fokus gennem arbejde for, at "Miljøstyrelsen er en moderne, attraktiv arbejdsplads som via faglig kompetence og omstillingsberedthed når de fastsatte mål." Udover arbejdsgrupper vedr. temaer som digital forvaltning, åbne postlister og styrket klagesagsbehandling gjaldt det initiativer rettet mod styrkelse af ledelseskapaleten samt kompetenceudviklingsprojekter for såvel HK- som AC-grupperne.	
Miljøstyrelsen har intensiveret arbejdet med kommunikation og opfyldt concernmålet om borgerinddragelse	Fuld målopfylde
Kommunikation og formidling om Miljøstyrelsens arbejde er en central og helt nødvendig brik i arbejdet mod en mere bæredygtig udvikling i samfundet. Kommunikationsaspektet er bl.a. et væsentligt virkemiddel til at bearbejde viden, holdning og adfærd og bør derfor integreres i alle institutionens aktiviteter. Indsatsen blev intensiveret, såvel gennem større intern fokusering af kommunikationsindsatsen som ved en række kampagner rettet mod det omgivende samfund.	

TEMA 1: Effekter og produkter

Analysen af effekter sigter primært mod Miljøstyrelsens udadrettede aktiviteter med det formål at afdække den virkning, slutproduktet har på modtageren. Miljøstyrelsen arbejder løbende på at styrke effektmålingen af sit virke. Generelt gælder det, at styrelsen kun i et vist omfang har direkte kontrol over samtlige mulige forhold, der påvirker miljøet, og der går ofte lang tid fra et tiltag iværksættes, til der kan konstateres målelige effekter. Desuden har styrelsen kun begrænset indflydelse på det samlede ressourceforbrug på miljøområdet. Det indgår som en målsætning for Miljøstyrelsens igangværende arbejde på at styrke sin mål- og resultatstyring, at styrelsens indsats fremover vil kunne relateres til en opnået miljøeffekt.

Miljøstyrelsen har indledt forberedelse til det danske EU-formandskab i 2002

I efteråret 2002 får Danmark formandskabet i EU. Et godt resultat forudsætter en grundig forberedelse af de mærkesager på miljøområdet, som Danmark vil arbejde for under formandsperioden. Dette arbejde fordrer koordination med ministeriets øvrige institutioner, herunder især Skov- og Naturstyrelsen og Departementet. Forberedelsesarbejdet sker i et tæt samarbejde med en række andre berørte ministerier – herunder i særlig grad Udenrigsministeriet – samt Regeringen og Folketinget, bl.a. i fastlæggelse af målsætninger og program på miljøområdet under formandskabet, herunder de elementer, der specifikt vedrører Miljøstyrelsens ansvarsområde.

Det var Miljøstyrelsens **målsætning** med dette institutionsmål, at styrelsen ydede sit bidrag til, at ministeriet i løbet af 2001 udarbejdede og fastlagde målsætninger, detaljeret program og kalender for det danske EU-formandskab i 2. halvår 2002 på miljøområdet. Det er sket. Herudover er der udarbejdet dagsordener for de to ordinære miljørådsmøder og program og dagsorden for det uformelle miljørådsmøde. Alle nødvendige beslutninger angående Miljøstyrelsens budget og bemanning af opgaver i relation til formandskabet er truffet. Dette er vigtigt, da den samlede koordina-

tion af ministeriets EU-opgaver på miljøområdet er henlagt til Miljøstyrelsens internationale kontor. Målsætningen relaterer sig direkte til Miljøstyrelsens vision om at spille en central rolle for en bæredygtig udvikling - nationalt og internationalt - samt ønsket om at være internationalt orienteret.

De konkrete **resultater** i 2001 omfatter først og fremmest:

- Miljøstyrelsen har ydet bidrag til tilvejebringelsen af rammerne for forberedelsen af det danske EU-formandskab, som defineres af den samlede danske proces, som koordineres af Udenrigsministeriet
- Miljøstyrelsen har til Udenrigsministeriet leveret bidrag til samlet internt formandskabsprogram, bemandingslister, mødekalender o.a.
- Miljøstyrelsen har internt iværksat arbejdet med udarbejdelse af samlet international mødekalender for formandskabet, tilrettelæggelse af det uformelle miljøministermøde i juli og organisering og tilrettelæggelse af partsmøder under dansk EU-formandskab. Dertil kommer det videre arbejde med mulige dagsordener for de to miljørådsmøder under dansk formandskab, samt en første fastlæggelse af mødeantal og indhold i møderne i de relevante rådsarbejdsgrupper. Alle Miljøstyrelsens fagkontorer har været inddraget i prioriteringen af sager under dansk formandskab

Analysen af resultaterne understreger betydningen af, at der tidligt i planlægningsprocessen skabes retningslinier for koordination af opgaver og ansvar såvel internt som eksternt i Miljøstyrelsen.

Målet **vurderes** at være opfyldt. Dog vil den endelige dagsorden først kunne foreligge, når det er klart hvilke sager det spanske formandskab får afsluttet, og hvilke nye forslag/meddelelser Kommissionen når at fremlægge i løbet af foråret. Endelig må målopfyldelsen ses i lyset af at institutionsmålet videreføres i 2002 under selve formandskabets afholdelse.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en strategi for miljø og sundhed

Danmark underskrev i 1994 "Declaration on action for Environment and Health in Europe", Helse- og miljødeklarationen, der anbefaler at landene udarbejder strategier eller planer for miljøfaktorer og sundhed. I den nationale strategi for bæredygtig udvikling blev det af den tidligere regering tilkendegivet, at der skulle udarbejdes en tværgående strategi for miljøfaktorer og sundhed omfattende miljø-, kemikalie-, arbejdsmiljø-, fødevarer-, indeklima- og trafikområdet.

Det var Miljøstyrelsens **målsætning** i samarbejde med relevante ministerier at udarbejde en strategi for miljø og sundhed gennem udarbejdelse af et strategioplæg om miljøfaktorer og sundhed. Oplægget blev baseret på en statusrapport som skal indgå i en tværgående strategi for miljø og sundhed, som også omfatter fødevarer, arbejdsmiljø og boligmiljø.

Strategien skal sikre, dels at sammenhængen mellem mål, politikker og reguleringen inden for området synliggøres og evt. kvalificeres, dels at miljø- og sundhedsindsatsen i de danske miljøbistandsprojekter kvalificeres.

Målet understøtter ministeriets overordnede ambition om at arbejde for at hensyn til miljøet integreres i alle sektorer i det danske samfund, og store dele af arbejdet er udført i samarbejde med de andre relevante ministerier f.eks. sundheds- og fødevarerministeriet.

Følgende **resultater** er opnået i 2001:

- Der er udarbejdet en statusrapport om miljøfaktorer og sundhed, som beskriver hvordan Danmark har reguleret faktorer med betydning for sundhedsforhold. Rapporten blev oprindeligt udarbejdet til brug for østeuropæiske lande og for den danske miljøbistand i disse lande. Rapporten blev udgivet 6. september. Statusrapporten har været meget anvendelig for de østeuropæiske samarbejdslande. En dansk bearbejdet udgave vil bl.a. kunne anvendes af kommuner og amter. Den danske udgave forventes færdig inden for kort tid.

- Miljøstyrelsen udarbejdede i efteråret faktablade til brug for udarbejdelse af en tværgående strategi for miljøfaktorer og sundhed. Faktablade var baseret på udkast til statusrapport for miljøfaktorer og sundhed.
- Der er endnu ikke udarbejdet en tværgående strategi om miljø og sundhed i samarbejde med Sundhedsministeriet og andre berørte ministerier. Arbejdet blev igangsat under den tidligere regering. Der træffes primo 2002 beslutning om en videreførelse.
- Der skulle have været afholdt en konference om miljøfaktorer og sundhed på baggrund af statusrapporten. Programmet for konferencen var fastlagt, men konferencen blev aflyst på grund af udskrivelse af valg.

I sammenhæng med målsætningen for miljø og sundhed blev det i finanslovsaftalen for 2001 fastlagt, at der i perioden 2001-2004 gennemføres en samlet indsats for at mindske kemikalietrykket. Aftalen omfatter kortlægning af farlige stoffer i forbrugerprodukter, en styrket indsats over for hormonforstyrrende stoffer og dioxinbelastningen, begrænsning af luftforurening med særlig fokus på partikler, mikrobiologisk forurening, mere viden om sammenhænge mellem sundhed og miljøpåvirkninger via registersamkøring samt initiativer til opstart af en global indsats mod tungmetaller.

Initiativerne vedrørende hormonforstyrrende stoffer er iværksat og omfatter en registrering af sæd-kvaliteten samt udvikling af testmetoder på det miljø- og sundhedsmæssige område. På dioxinområdet, hvor indsatsen gennemføres i samarbejde med Fødevareministeriet, er der gennemført oplysningskampagner og iværksat målinger af belastninger i fødevarer og i miljøet. Også vedrørende luftforurening (partikler) er der iværksat en række projekter. På tungmetalområdet fokuseres i første omgang på kviksølv. Projekter vedrørende registersamkøring og mikrobiologisk forurening har afventet miljø- og sundhedsstrategien, men er klar til iværksættelse.

På forbrugerområdet har Miljøstyrelsen etableret et videntcenter om allergi overfor kemiske stoffer i forbrugerprodukter. Videntcenteret skal kortlægge

problemets omfang både i forhold til kontaktallergi og luftvejsallergi. En del af indsatsen er målrettet til at styrke forebyggelsesarbejde.

Herudover har Miljøstyrelsen igangsat en række projekter der skal kortlægge anvendelsen af kemiske stoffer i forbrugerprodukter. Resultaterne er nu begyndt at vise sig og vil løbende blive offentliggjort.

Analysen af resultaterne viser, at der hos alle berørte parter er lagt væsentlige ressourcer i at give strategiarbejdet på dette område høj prioritet. Momentum i arbejdet tabtes delvist i forbindelse med regeringsskiftet, men forventes reetableret primo 2002.

Der er i sammenhæng med Miljøstyrelsens øvrige indsats på området kemikalier, sundhed og miljø gennemført aktiviteter, som anses for at være helt centrale i styrelsens generelle arbejde, og som dækker et bredt spektrum af indsats for at begrænse kemikalietrykket på sundhed og miljø. Dette arbejde støttes af en igangværende EU-proces med udvikling af en markant, ny kemikaliepolitik. Arbejdet har generelt været kendetegnet af en vis forsinkelse i etableringsfasen.

Målet **vurderes** som helhed at være delvist opfyldt, og der er nu en solid basis for en fortsættelse af arbejdet på området, selvom det på nuværende tidspunkt ikke er endeligt afklaret hvordan arbejdet videreføres. Der er i 2002 afsat 15 mill. kr. på finansloven til aktiviteter, der som helhed skal begrænse kemikalietrykket på sundhed og miljø.

Miljøstyrelsen har bidraget til arbejdet med strategier for bæredygtig udvikling

Som et led i forberedelserne til Verdenstopmødet i Johannesburg om bæredygtig udvikling i 2002 har Miljøstyrelsen været sekretariat for udarbejdelsen af Danmarks nationale strategi for bæredygtig udvikling. **Målsætningen** for arbejdet var og er, at den nationale strategi for bæredygtig udvikling udvikles til et bredt og omfattende politisk instrument for miljøpolitikens udvikling og integration af miljøhensyn i sektorer og øvrige politikområder.

Fokus i den nationale strategi for bæredygtig udvikling er sektorintegration, og strategien skal derfor bl.a. ses som et oplæg til integration af miljøhensyn i sektorer og øvrige politikker. Det er ligeledes en **målsætning**, at Danmark bidrager til at sætte dagsordenen for udviklingen af strategier for bæredygtig udvikling i OECD og EU og herunder i forbindelse med udviklingen af miljøstrategier som input til arbejdet med bæredygtig udvikling. Endelig bør Danmark bidrage aktivt i opfølgningen på den nordiske bæredygtighedsstrategi.

Følgende **resultater** er nået i 2001:

- Der er i juni offentliggjort en tværgående regeringsstrategi med deltagelse fra de fleste ministerier. Miljøministeriet ved Miljøstyrelsen har sammen med Finansministeriet og Økonomiministeriet været sekretariat for arbejdet.
- Miljøstyrelsen har været sekretariat for udarbejdelse af et forslag til et sæt bæredygtighedsindikatorer, som blev sendt i høring med frist i august. Miljøstyrelsen modtog ca. 75 høringssvar på indikatorsættet, som blev offentliggjort i oktober. Indikatorsættet er planlagt til at udkomme med data og kommenterende tekst første gang i 2002 forud for Johannesburg topmødet.
- Offentligheden er blevet inddraget i den nationale strategi for bæredygtig udvikling. Første udkast til strategien blev sendt i offentlig høring. Miljøstyrelsen modtog 164 høringssvar. Miljøstyrelsen har medvirket til, at en række andre organisationer har afholdt dialogmøder om den nationale strategi for bæredygtig udvikling.
- Der blev i løbet af året afholdt regelmæssige interne netværksmøder i Miljøstyrelsen under hele forløbet med udarbejdelse af den nationale strategi for bæredygtig udvikling med en eller flere kontaktpersoner fra de involverede fagkontorer i Miljøstyrelsen. Samtidig blev der nedsat en intern koordinationsgruppe med en repræsentant for hver af Miljø- og Energiministeriets institutionerne. Der har været en tilsvarende proces i forbindelse med øvrige bæredygtighedsstrategier.
- Miljøstyrelsen deltager aktivt i det nordiske samarbejde omkring udvikling af indikatorer for bæredygtig udvikling som opfølgning på den nordiske strategi for bæredygtig udvikling.

- Danmark har sat sit fodaftryk på OECD's strategi for bæredygtig udvikling gennem bl.a. veltillrettet dansk formandskab for OECD's ministerrådsmøde om bæredygtig udvikling og ved at opnå tilslutning til de danske forslag om at integrere indikatorer for bæredygtig udvikling og afkobling i OECD peer review processer.
- Danmark har sat sit fodaftryk på EU's arbejde med bæredygtig udvikling ved at fremme et højt ambitionsniveau og gennem vedtagelse af den fælles holdning til 6. miljøhandlingsprogram, der bidrager til den miljømæssige dimension af bæredygtig udvikling i EU, og som skærper mål og indsats i forhold til Kommissionens forslag.
- Danmark har haft succes med at opnå international tilslutning til at arbejde for en dagsorden på Johannesburg-topmødet ud fra ideen om en global aftale.

Analysen af resultaterne viser at der er lagt væsentlige ressourcer i at gennemføre de planlagte aktiviteter. Erfaringen fra arbejdet i 2001 understreger samtidigt, at Miljøstyrelsen forsat må vægte udvikling af samarbejde, kapacitet og kompetence i forbindelse med udvikling og opfølgning af strategier for bæredygtig udvikling, herunder især i forhold til instrumenter, der fremmer integration af miljøhensyn, indikatorer, innovationsstrategier, fremskrivninger, scenarier og teknologiparadigmer, anvendelse af økonomiske instrumenter samt tværgående indsatsområder som ressourceeffektivitet og forbrugsmønstre. Der er således som helhed tale om et arbejde, som har afgørende indflydelse på styrelsens samlede opgavevaretagelse. Regeringen har i 2002 taget initiativ til at revidere strategien og indikatorsættet forud for Johannesburg-topmødet.

Det er derfor nødvendigt, at der sker en fortsat udbygning af Miljøstyrelsens kapacitet og kompetence med henblik på, at styrelsen kan virke som katalysator og idéudvikler både internt i Miljøministeriet og for andre ministerier såvel nationalt som internationalt i den konkrete udmøntning af den nationale strategi for bæredygtig udvikling.

Det er **vurderingen** at aktiviteterne er gennemført som planlagt og målet vurderes at være opfyldt. Der vil også i 2002 være et væsentligt ressource-

forbrug til implementering af strategien og videre forberedelse af Verdenstopmødet i Johannesburg.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en strategi for implementering af generationsmålet

På Nordsøkonferencen i Esbjerg i 1995, OSPAR-mødet i Sintra i 1998 og HELCOM-mødet i 1998 blev generationsmål vedtaget. Generationsmålet er en politisk tilkendegivelse om at Danmark inden 2020 skal slippe af med de mange miljø- og/eller sundhedsskadelige kemiske stoffer, som vi i dag omgiver os med i samfundet. Det indebærer, at udledninger og tab af miljøfarlige kemikalier skal reduceres således, at disse kan ophøre inden år 2020 med det ultimative mål at nedbringe koncentrationen i havmiljøet til nær baggrunds niveauerne for naturligt forekommende stoffer og til nær nul for menneskeskabte syntetiske stoffer. Efterfølgende er det besluttet, at generationsmålet også skal indgå i EU's vandrammedirektiv. Da generationsmålet alt i alt både må betragtes som ophørs- og et afviklingsmål for stoffer er målet også kommet højere og højere på dagsordenen i diskussionerne om en helt ny kemikalie-strategi i EU.

Det var Miljøstyrelsens **målsætning** med institutionsmålet at skabe øget forståelse for generationsmålet omfang og opfyldelse. Det var endvidere en **målsætning**, at der blev udarbejdet centrale elementer til en samlet strategi for implementering både hvad angår kemikalieudslip og -afvikling.

Følgende **resultater** er nået:

- I efteråret udgav Miljøstyrelsen diskussionsoplægget "Generationsmålet. Nul problematiske stoffer i 2020 – hvordan når vi det?" Oplægget skulle ses som en metode til at skabe øget forståelse og bevidsthed (både internt og især eksternt) for generationsmålet. Oplægget er blevet karakteriseret som letlæseligt og letforståeligt af de modtagere af oplægget, som har kommenteret det, hvilket bl.a. fremgik af tilbagemeldingerne på nedenfor nævnte konference.
- Den 23. november afholdtes en konference med deltagelse af et bredt udsnit af producenter, importører, detailhandlen, NGO'ere, (amts)kom-

muner, mediedebatører m.fl. Konferencen havde et deltagertal på ca. 100.

- Den 10. december afholdtes som et forsøg et lukket cafe-arrangement med deltagelse af i alt 14 "almindelige borgere" (der var inviteret over 30), der drøftede generationsmålet. Diskussionen på såvel konferencen som cafe-arrangementet var meget livlig og intens, og der vurderedes at være bemærkelsesværdig stor enighed om mål/metoder mellem deltagerne.

Analysen af resultaterne viser, at Miljøstyrelsens deltagelse i EU-beslutningsprocesserne, hvor EU-Kommissionens udspil til en ny kemikaliepolitik "Hvidbog om strategi for en ny kemikaliepolitik i EU" så dagens lys, har været vigtig. Heri lægger Kommissionen op til, at bevisbyrden vendes, således at industrien skal bevise, at kemikalierne er sikre, før de tages i brug, ligesom tilfældet er i dag for nye stoffer. Dette ansvar kommer til at gælde for hele fremstillingskæden, således at hvis stofferne bliver brugt anderledes end forudsat af producenten, vil ansvaret ligge hos den virksomhed, der benytter stoffet, og vil derfor være en væsentlig del af opfyldelsen af generationsmålet.

Derudover kan andre nationale tiltag være medvirkende til at fjerne eller begrænse anvendelsen af problemstoffer i Danmark. Af eksempler kan nævnes: Regler om forbud og anvendelsesbegrænsning, positiv- og negativlister (pesticider, kosmetik mv.), klassificering og mærkning af stoffer og kemiske produkter, frivillige udfasningsaftaler, informationskampagner overfor forskellige målgrupper, miljømærker og ordninger til udvikling af alternativer (Renere Produkt-programmet).

Med henblik på monitorering og dokumentation af generationsmålets opfyldelse er der i 2001 nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe med deltagelse fra en lang række parter, herunder Miljøstyrelsen, der har til formål at komme med et oplæg til en strategi for en vurdering og overvågning af miljøfarlige stoffer i det fremtidige overvågningsprogram af vandmiljøet (NOVA). Arbejdsgruppen forventer at komme med et oplæg primo 2002.

Det er på den baggrund **vurderingen**, at de af Miljøstyrelsen iværksatte aktiviteter har bidraget

konkret til en mulig opfyldelse af generationsmålet. Der er dog ikke tvivl om, at en politisk interesse for målet og en klar og tydelig opbakning også fremover er af afgørende betydning for, at målet endeligt kan nås. Det er vurderingen, at institutionsmålet er opfyldt.

I tilknytning til det tværfaglige projekt om Implementering af generationsmålet varetager Miljøstyrelsen en række andre opgaver, som understøtter arbejdet med generationsmålet – arbejdet i relation til miljøfarlige stoffer omfatter bl.a. industriregulering, udledningskrav, anvendelsesbegrænsning, prioritering af stoffer og arbejde i relation til havkonventioner.

TEMA 2: Ressourceanvendelsen

Nedenfor rapporteres om strategisk væsentlige mål og resultater, som relaterer sig til anvendelsen af Miljøstyrelsens såvel finansielle som ikke-finansielle ressourcer. Indledningsvist redegøres for generelle initiativer i tilknytning til videreudviklingen af Miljøstyrelsens økonomistyringsværktøjer.

Miljøstyrelsen påbegyndte i 2001 arbejdet med at etablere en sammenhængende resultat- og økonomistyringsmodel. Modellen baserer sig teknisk på det nye statslige regnskabs- og økonomistyringsystem NavisionStat, som Miljøstyrelsen på lige fod med en række andre statsinstitutioner indførte primo 2001. Første fase af arbejdet, selve den tekniske indkøring af det nye økonomistyringsystem, har været en væsentlig og ressourcekrævende udfordring. Miljøstyrelsen påbegynder implementeringen af næste fase af arbejdet primo 2002. I denne fase vil den egentlige integration af økonomistyringsystemet med Miljøstyrelsens øvrige styringsredskaber blive påbegyndt. Disse redskaber omfatter først og fremmest tilskudsstyringsystemet (TAS), arbejdsprogram, tidsregistreringssystem (ScanTid), resultat- og direktørkontrakter, ramme-redegørelser og virksomhedsregnskaber.

Til opfyldelse af målet i 2001 er følgende aktiviteter gennemført:

- implementering af nyt regnskabssystem, NavisionStat, herunder udvikling af ledelsesinformation
- opfølgning og udvikling af TAS 3.0 (tilskudsadministrativt system)
- videreudvikling af koncept for fremtidige arbejdsprogrammer, herunder bedre kobling til det interne budget og tidsregistreringen

Miljøstyrelsen har styrket klagesagsbehandlingen

Det var en væsentlig **målsætning** for Miljøstyrelsen i 2001, at styrelsens klagesagsbehandling styrkedes med hensyn til såvel kvalitet som sagsbehandlingstid. Herunder var det et delmål, at de udmeldte mål for sagsbehandlingstider for klagesagerne blev revideret. En revidering skulle fastsætte to tidsmål for hver sagstype: et tidsmål, som regnes

fra sagen kommer ind og er fuldt oplyst fra klagers side, og et tidsmål, som regnes fra sagen i det hele taget er fuldt oplyst – d.v.s. når de nødvendige oplysninger i øvrigt er indhentet af styrelsen. Institutionsmålet har derfor omfattet, at de nye "netto"-sagsbehandlingstider overholdes for sager, der kommer ind i år 2001 eller, hvor sagsbehandlingstiden ikke ved starten af året er overskredet

Endelig var det en **målsætning**, at sagspukler (de sager, hvor sagsbehandlingstiden ved starten af 2001 er overskredet) blev nedbragt med mindst 60 % i løbet af 2001. For at kunne måle, om sagsbehandlingstiderne overholdes, skulle de eksisterende registreringssystemer udbygges, så det sikres, at sagsantal og sagsbehandlingstider kan registreres.

Følgende **resultater** er opnået i 2001:

- Der har været nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af de berørte kontorer. Arbejdsgruppen har i overensstemmelse med sit kommissorium identificeret problemer i klagesagsbehandlingen i styrelsen og er fremkommet med en række anbefalinger til, hvorledes klagesagsbehandlingen kan styrkes – ved øget anvendelse af checklister og paradigmaer, forbedret vidensopbygning, personalemæssige og organisatoriske tiltag, samt ved fortsat ledelsesmæssig fokus på området. Færdiggørelsen af arbejdet blev forsinket, og der er således endnu ikke taget stilling til, hvilke anbefalinger der skal iværksættes.
- De udmeldte mål for sagsbehandlingstider for klagesager blev revideret pr. 1. januar 2001 som forudsat, ligesom der blev indført en opdeling af sagsbehandlingstiderne i bruttotider (beregnet fra en sag indkommer fuldt oplyst fra klagers side) og i nettotider (beregnet fra det tidspunkt, hvor alle nødvendige oplysninger/høringer er indhentet/gennemført af styrelsen). De reviderede bruttotider er lagt ud på Miljøstyrelsens hjemmeside. Målene er opfyldt, når 90 % af sagerne er afgjort inden for de fastsatte mål.
- Der er etableret et styrket registreringssystem på basis af journalsystemet.

Analysen af resultaterne viser, at der har været tale om en generel positiv udvikling i klagesagsbehandlingstiderne. Gennemsnitligt 83,5 pct. af alle

nye klagesager, målt ud fra nettotiden, har opfyldt målet. Klagesager målt ud fra bruttotiden viser, at 78 pct. er behandlet til tiden. Disse resultater skal holdes op mod, at gennemsnittet for behandling af klagesager indenfor tidsfristen kun var 48,1 pct. i 2000. Anvendelsen af brutto- og nettotider har dog vist sig at være ikke helt uproblematisk og der har været nogle administrative problemer med at anvende begge tider. Brugen af nettotider er på denne baggrund besluttet afskaffet.

For målet, at sagspukler (for sager, hvor sagsbehandlingstiden allerede var overskredet ved indgangen til 2001) skulle være nedbragt med 60 % i løbet af 2001, må konkluderes, at dette mål er fuldt indfriet, og det har vist sig at hele 71% af pukkelsagerne blev afviklet i løbet af 2001. .

Tabel 5
Sagsbehandling

Klagesager	
Antal sager: 6.428/Antal akter: 94.659	
Brutto	
Indkomne sager	288
Besvaret indenfor tidsfristen	225
Målopfyldelse (pct.)	78
Netto	
Indkomne sager	244
Besvaret indenfor tidsfristen	204
Målopfyldelse (pct.)	83,5
Tilskudsager	
Indkomne sager	567
Besvaret indenfor tidsfristen	479
Målopfyldelse (pct.)	84,4
Dispensation- og godkendelsessager	
Indkomne sager	571
Besvaret indenfor tidsfristen	459
Målopfyldelse (pct.)	80,3

Samlet set **vurderes** målet at være delvist opfyldt.

Miljøstyrelsen har indledt indførelsen af miljøledelse

Ministeriet stiller i stigende grad krav til alle andre virksomheder om, at de skal være miljøcertificerede. Derfor er det naturligt, at ministeriet selv lever op til disse krav. Målet med at indføre miljøledelse er på sigt, at hele ministeriet lever op til kravene i EMAS- forordningen. Der tages ikke her stilling til, om ministeriet skal certificeres, når/hvis det bliver muligt.

Målsætning med institutionsmålet var, at Miljøstyrelsen skulle koordinere det samlede ministeriums arbejde for at fremstå som det gode eksempel for andre offentlige og private virksomheder indenfor miljøledelse. Det omfatter bl.a. den interne styring og reduktion af miljøbelastninger i forbindelse med alle aktiviteter, herunder også anlæg og drift samt indkøb. Derved skulle Miljøstyrelsen være med til at bane vejen for, at de statslige institutioner inddrager miljøhensyn i såvel drift som indkøb. Den koordinerende funktion i ministeriet skulle varetages af Miljøstyrelsen.

Ministeriet skal kendes som en organisation, der arbejder seriøst med at minimere den miljøbelastning, som arbejdet medfører. På baggrund af ministeriets faglige indsats omkring udvikling af mere miljøvenlige produkter og grønne indkøb samt grønne regnskaber, fokuseres på at videreudvikle anvendelsen af disse redskaber, såvel i ministeriet som generelt i det offentlige. Arbejdet skal medvirke til at ministeriet kendes som en arbejdsplads, der aktivt inddrager miljøhensyn i alle beslutninger.

I perioden frem til og med 2005 er det Miljøstyrelsens perspektiv, at Miljøministeriet er foregangs- virksomhed inden for miljøledelse og har bidraget til, at andre offentlige institutioner handler "grønt".

Følgende **resultater** er nået:

- Miljøministeriets ny interne miljøpolitik 2001 – 2004 er vedtaget.
- Miljøstyrelsen gennemførte transportundersøgelser i alle ministeriets institutioner (ekskl. GEUS, grundet flytning i 2002). Der blev taget et nyt databasebaseret spørgeskemakoncept i

brug. Konceptet kan fremover benyttes i en lang række spørgeskemaundersøgelser i ministeriet. Arbejdet på transportområdet er fremlagt på flere seminarer, herunder for Nordisk Vejteknisk Forbund (NVF), samt på et seminar i forbindelse med en national udredning om transport planer.

- Miljøstyrelsens beslutning om at arbejde mod at blive EMAS registreret efter EMAS II forordningen anses for et centralt bidrag til debatten om interne miljøforbedringer.
- Der er udarbejdet et udkast til Miljøredegørelse for ministeriet 2002. Redegørelsen blev først afsluttet i december, og ligger i høring i institutionerne primo 2002.
- Som det fremgår af det grønne regnskab i bilag 2a har Miljøstyrelsen i 2001 gennemgået størstedelen af de vareindkøb der foretages og hovedparten af Miljøstyrelsens varekøb er i dag gennemført miljørigtige.
- Miljøstyrelsen er af Rigsrevisionen udpeget som ét af i alt 2 gode eksempler på grønne regnskaber i virksomhedsregnskaberne. Det andet gode eksempel er Forsvarsministeriet.

Analysen af resultaterne viser, at det interne miljøarbejde er givet væsentlig prioritet på tværs i hele ministeriet. Det gælder både indkøbs- og transportområdet samt arbejdet med miljøledelse. Formålet med en EMAS registrering er først og fremmest at opnå en bedre styring af Miljøstyrelsens interne miljøbelastning. Ved at indføre et anerkendt miljøledelsessystem opnås samtidig en større synlighed og debat om forbedring af interne miljøforhold. Den eksterne målgruppe er i første omgang andre statslige institutioner, og på sigt alle offentlige institutioner. Herved opnås en god kobling mellem styrelsens interne miljøbelastning og de faglige overordnede prioriteringer i styrelsens vedr. miljøledelse og grønne indkøb.

Målet er delvist opfyldt i forhold til ambitionen om at fremstå som et godt eksempel over for offentlige og private virksomheder, samt i bestræbelserne på at bane vejen for, at andre statsinstitutioner inddrager miljøhensyn i såvel drift som indkøb.

Det er **vurderingen** at det gennemførte arbejde danner et godt grundlag for det fortsatte arbejde

med ministeriets interne miljøarbejde. Det er vigtigt at være opmærksom på, at det kræver konstant opmærksomhed og fokusering på såvel nye som gamle indsatsområder at skabe basis for yderligere forbedringer og optimeringer på området.

Miljøstyrelsen har videreudviklet sit arbejde med miljø- og økonomivurderinger

Der stilles i Miljøministeriets omverden stigende krav til økonomiske konsekvens-vurderinger ved fremsættelse af forslag til regulering af miljø- og energiforhold. Ministeriet skal sikre en samfundsmæssigt set omkostningseffektiv miljøregulering og være i stand til at dokumentere dette. Derfor havde Miljøstyrelsen som **målsætning** i 2001, at der i tilknytning til alle større nye initiativer med økonomisk betydning, identificeres og dokumenteres de samfundsøkonomisk mest omkostningseffektive og miljøvenlige løsninger. Nye initiativer omfatter såvel lovforslag (inkl. grønne afgifter), bekendtgørelser, handlingsplaner, strategier, aftaler med eksterne parter, debatoplæg som andre større projekter. En samfundsøkonomisk analyse omfatter en budget-, velfærds-, og nationaløkonomisk analyse, og de to sidstnævnte foretages for de initiativer, hvor det er relevant. Det indgår hermed som en målsætning at øge Miljøstyrelsens kompetence inden for miljøøkonomi med henblik på en større proaktivitet.

Derudover var det en **målsætning** at øge Miljøstyrelsens kompetence inden for integration af miljøhensyn i andre sektorpolitikker, bl.a. gennem udvikling af en fælles ramme for sektorintegration. Det indgår heri, at beslutningsgrundlaget ved fremsættelse af lovforslag, handlingsplaner m.v. skal kvalificeres gennem en bedre anvendelse af metoder til miljøkonsekvensvurderinger.

Følgende **resultater** er opnået i 2001:

- Der er igangsat samfundsøkonomiske analyser af alle større nye initiativer med økonomisk betydning, hvoraf nogle er tæt på at være afsluttet.
- Der blev allerede i 2000 taget initiativ til at oprette et målesystem for udførelsen af økonomiske analyser af alle større nye initiativer med økonomisk betydning. Målesystemet knytter sig til en

intern godkendelsesformular, som imidlertid ikke anvendes.

- Der er skabt intern fokus gennem Miljøstyrelsens afholdelse af en tværministeriel konference om værdisætning i marts 2001. Konferencen havde bred deltagelse fra ministeriet og bidrog til såvel en faglig oprustning som til øget netværksopbygning. Styrelsen arrangerede i samarbejde med Danmarks Miljøundersøgelser et gæstehjem-møde om velfærdsøkonomiske analyser i november 2000, hvor metoder blev præsenteret og illustreret med et konkret eksempel i form af Miljøstyrelsens plastflaske- og dunkeaffald. Endelig afholdtes i november 2001 i samarbejde med OECD en "Workshop on the Economics of Pesticide Risk Reduction in Agriculture".
- Miljøstyrelsen har deltaget i Skatteministeriets udvalgsarbejde om økonomiske styringsmidler på kemikalieområdet. Udvalgsarbejdet har resulteret i to rapporter fra Skatteministeriet: "Rapport om mulighederne for en eventuel afgift på maling, lak, trykfarve og fugemasse, februar 2001", samt "Analyse af mulighederne for øget anvendelse af afgiftsinstrumentet på kemikalieområdet, del II, oktober 2001". Derudover har Miljøstyrelsen deltaget i udvalgsarbejde om økonomiske styringsinstrumenter på pesticid- og transportområdet. For førstnævnte er udarbejdet "Rapport om muligheden for at omlægge pesticidafgiften til en afgift på behandlingshyppighed, Skatteministeriet, marts 2001".
- Miljøstyrelsens kompetence indenfor integration af miljøhensyn i sektorer er øget gennem arbejdet med den nationale strategi for bæredygtighed, hvor det bærende princip netop er integration af miljøhensyn i sektorer. Strategien er blevet til i dialog mellem Miljøstyrelsens fagkontorer og de pågældende sektorministerier. Den nationale strategi for bæredygtig udvikling udstikker en fælles ramme for det fremtidige arbejde med integration af miljøhensyn i sektorer. Retningslinierne for integration af miljøhensyn i sektorer udtrykkes i strategien bl.a. i form af strategiens overordnede målsætninger.
- Der er udarbejdet udkast til en revideret vejledning til udarbejdelse af miljøkonsekvensvurderinger i forberedelsen af lovforslag, og afholdt et kursus om emnet med ekstern deltagelse. Et planlagt seminar om emnet afholdtes ikke, bl.a.

grundet en forsinket færdiggørelse af nævnte vejledning.

- Et projekt, som skal bidrage til udvikling af metoder til miljøkonsekvensvurdering af økonomiske politikker er igangsat og forventes afsluttet i 2002.

En **analyse** af resultaterne peger på, at arbejdet med udvikling og integration af miljø- og økonomivurderinger i det miljøpolitiske arbejde er en langstrakt proces, hvor først og fremmest et generelt styrket fokus på centrale problemstillinger tidligt i det lovgivende arbejde er en forudsætning. Introduktionen af en intern godkendelsesformular med fokus på økonomivurderinger har vist sig at være vanskeligere end antaget, og en yderligere tilpasning og forankring er derfor nødvendig. Derudover har arbejdet med den nationale strategi for bæredygtig udvikling vist at det kun i nogen udstrækning var relevant at udforme fælles kriterier for integration af miljøhensyn i sektorer, fremfor en konkret sektorspecifik tilgang. Dog kan videreudvikling af en fælles ramme for integration af miljøhensyn i sektorer fungere som et internt arbejdsredskab i den konkrete udmøntning af den nationale strategi for bæredygtig udvikling.

Generelt er det **vurderingen**, at der med arbejdet for at styrke miljø- og økonomivurderingerne i såvel Miljøstyrelsen som resten af ministeriet er indledt et væsentligt arbejde for en intensiveret indsats på området, som allerede har affødt en række blivende resultater i form af et styrket fokus på konsekvenserne af miljøpolitiske initiativer. Det er tillige vurderingen, at dette arbejde skal oprettholdes på mindst samme ressourceniveau, hvis de fremtidige krav til konsekvensvurderinger skal imødekommes.

TEMA 3: Udvikling

Nedenfor rapporteres om strategisk væsentlige mål og resultater, som relaterer sig til Miljøstyrelsens interne udviklingsforhold.

Miljøstyrelsen har styrket sammenhængen mellem bistand og konventioner

Folketinget har lagt vægt på, at Danmark styrker indsatsen for at implementere miljøaftaler i de lande, der samarbejdes med på bistandsområdet. Dette skete senest med den enstemmige vedtagelse i forbindelse med forespørgslen i Folketinget den 4. maj 1999 om miljøbistanden (V 79) samt V 101 af 23. maj 2000 om styrkelse af en aktiv indsats for miljøkonventionerne.

Det var Miljøstyrelsens **målsætning** med institutionsmålet at styrke sammenhængen mellem, på den ene side Miljøstyrelsens internationale samarbejde i internationale fora, og på den anden side miljøbistandsordningerne. Det betyder bl.a., at der skulle fokus på et tættere samarbejde mellem henholdsvis styrelsens miljøbistandsmedarbejdere og konventionsansvarlige. Dette skal bidrage til, at der udformes miljøbistandsprojekter, som understøtter modtagerlandenes bestræbelser på at efterleve miljøkonventioner, samtidigt med at der opbygges en større viden i Miljøstyrelsen om modtagerlandenes problemer eller succeser med efterlevelse af miljøkonventionerne.

Følgende **resultater** er opnået i 2001:

- En styrket sammenhæng mellem internationale miljøkonventioner og miljøbistanden er gennemført, herunder er der etableret et tæt og koordineret samarbejde mellem miljøbistandsmedarbejdere og konventionsansvarlige i Miljøstyrelsen
- Der er i 2001 iværksat dobbelt så mange projekter vedrørende internationale konventioner, som i 1999, herunder en tilsvarende fordobling af støttebeløbene.
- Arbejdet med hovedformålet, at styrke samarbejdet mellem miljøbistandsordningerne og de internationale konventioner er iværksat i 2001 ved dels at koordinere det internationale arbejde

på konventionsområdet og ved dels at målrette input til bistandsordningerne fra konventionsområdet.

- Arbejdet med de internationale konventioner har resulteret i en fælles dansk udmelding på bl.a. "compliance mekanismen" som diskuteres i regi af samtlige miljøkonventioner.

Med hensyn til udformning af miljøprojekter, der understøtter modtagerlandenes bestræbelser på at efterleve miljøkonventionerne, er følgende arbejde igangsat:

Tabel 6
Konventionsarbejde

Basel konventionen

Øst

- Regionale workshops er afholdt i Østeuropas Regionale Træningscenter for Basel Konventionen i Bratislavia. Følgende temaer blev diskuteret:
- Afklaring af forpligtigelser og barrierer for OECD såvel som for ikke OECD lande ved implementering af Basel forbuddet mod transport af farligt affald til ikke OECD lande (The Basel Ban) og udvikling af værktøjer til landene ratificering af forbuddet. Som opfølgning på workshoppen blev en "facilitator" ansat til at hjælpe de involverede personer med den videre proces.
- Klassificering af affald og kontrolsystemer for transport af affald (EU's transportforordning, OECD's kontrolsystem og Basel-konventionens kontrolsystem). (p.t. fastsat til april 2002)

Syd

- Regional workshop afholdt i Bangkok. Følgende temaer blev diskuteret:
- Afklaring og værktøj til landenes ratificering af Basel-konventionens forbud mod transport af farligt affald til ikke OECD lande (efter samme koncept som i Bratislavia). Workshoppen blev afholdt i foråret 2001.
- Vejledning og værktøjer til klassificering af affald. (fremtidigt ønske).
- Desuden har Styrelsen ydet rådgivning i forbindelse med etablering af Regionalt Træningcenter i Syd-Afrika (DANIDA-projekt).

Stockholm Konventionen

- Udarbejdelse af guideline til national implementering af Stockholm-konventionen i samarbejde med Verdensbanken. Der er p.t. udarbejdet et udkast til guideline. Guidelineprojektet skal bearbejdes og kommenteres inden præsentation på næste INC POP møde.

Øst

- Udfasning af POP stoffer i de baltiske stater og i Rusland. Landeprogram for POP udfasning i Letland er under udarbejdelse, således at landet kan forberedes til at ratificere Stockholm-konventionen. I Rusland forberedes landet til at underskrive konventionen.
- Oversigt over forældede pesticider i Øst- og Centraleuropa. Projektet blev afsluttet i 2001.
- Undersøgelse af ikke-forbrændingsteknikker til bortskaffelse af POP's og forældede pesticider (igangværende)
- PCB/PCT kortlægning i Letland (afsluttet).
- PCB/PCT kortlægning og udfasning i Rusland (igangværende)
- Kortlægning af dioxinkilder i Østersøregionen (igangværende)

Syd

- Regional workshop for 5 samarbejdslande i den sydafrikanske region. Tema: Implementering af Stockholm-konventionen. Hvilke forpligtigelser ligger der i konventionen og hvilke værktøjer kan bruges til at overkomme eventuelle barrierer? (afholdt foråret 2001).
- Projekt i Malaysia og Thailand: Nationalt review om forældede pesticider (OP) og POPs, for at skabe overblik over data til udvikling af en national strategi for udfasning af POPs og destruktion af OPs.

Analysen af resultaterne viser, at der er væsentlige gensidige gevinster i det intensiverede tværgående samarbejde mellem styrelsens bistandskontorer og fagkontorer med ekspertise på konventionsområdet. Samarbejdet har fundet en form, hvor det ansøres af konkrete samarbejdsopgaver på relevante områder, hvormed unødige ressourcer til overinformation i vidt omfang er undgået.

Det er derfor **vurderingen** at det styrkede samarbejde fremover vil indgå som en integreret del af styrelsens arbejdstilrettelæggelse, hvor også nye områder af gensidig relevans for henholdsvis bistandskontorerne og fagkontorerne vil blive omfattet, bl.a. gennem styrelsens arbejdsprogramlægning. Med overflytningen af Danced til Udenrigsministeriet ultimo 2001 vil en videre opfølgning på det påbegyndte samarbejde med Udenrigsministeriet på konventionsområdet blive væsentlig for en fremtidig indsats i syd.

Miljøstyrelsen har udarbejdet forslag til udvikling af ressource-effektivitet

Som den vigtigste årsag til forringelse af det globale miljø peges på de industrialiserede landes produktions- og forbrugsmønstre. En af de store udfordringer i fremtidens arbejde for en bæredygtig udvikling bliver at udvikle mønstre, der kan sikre velfærd sammen med mindre belastning af miljøet. Dette vil indebære, at der gennemføres væsentlige effektiviseringer med henblik på at afkoble den økonomiske vækst fra et stigende ressourceforbrug og miljøbelastning. Tankegangen er, at forbruget af ressourcer nedsættes i overensstemmelse med faktor 4/10-begrebet. En øgning af ressourceeffektiviteten med en faktor 4 svarer til, at ressourceforbruget og dermed miljøbelastningen reduceres til 25 % af det nuværende forbrug. Afgørende her vil være udvikling af nye forbrug- og produktionsmønstre. Især udvikling af økonomiske virkemidler med henblik på at fremme et nedsat forbrug af ressourcer, men også udvikling af renere teknologi og ny teknologi vil spille en central rolle for effektivisering af ressourceforbruget.

Det var **målsætningen**, at Miljøstyrelsens skulle udarbejde konkrete forslag til metoder til vurde-

ring af ressourcestrømme/materialeflow og dertil knyttede miljøbelastninger i et livscyklusperspektiv. For at sikre en målrettet indsats skulle det fastlægges, hvor i ressourcens livscyklus de største miljøbelastninger ligger. Ligeledes sås det som relevant at sikre, at de forskellige indsatsområder understøtter hinanden (affald, produktorienteret miljøindsats, miljøstyring, økonomiske instrumenter, teknologifremmende foranstaltninger, forbrugskampagner osv.). Arbejdet forventedes at medføre et større overblik over udvalgte ressourcestrømme/materialeflow, hvorved der bliver mulighed for at foretage en prioriteret indsats.

Følgende **resultater** er opnået i 2001:

- En konkret målsætning for ressourcestrømme og ressourceeffektivitet blev indskrevet i den nationale strategi for bæredygtig udvikling. Her blev der fastsat et langsigtet pejlemærke om, at ressourceeffektiviteten skal øges markant inden for en generations tid. I tilknytning til strategien fastlagdes en række indikatorer til overvågning af udviklingen.
- I Miljøstyrelsen gennemføres og koordineres arbejdet af en netværksgruppe, som består af repræsentanter fra centrale fagkontorer. Netværksgruppen udarbejdede i begyndelsen af 2001 et kommissorium, hvor de overordnede rammer for gruppens arbejde blev fastlagt. Kommissoriet blev vedtaget af direktionen i april 2001.
- Der er nedsat en tværgående projektgruppe i Miljøstyrelsen, der skal komme med anbefalinger til ressourceeffektivitet som strategisk indsatsområde. Heri kan indgå en proces, hvor andre aktører inddrages. Opgaven ligger i forlængelse af den produktorienterede miljøstrategi, og gruppen vil også få til opgave at sikre opfølgning af strategien for forebyggelse af affald. Gruppen færdiggjorde den 18. december 2001 en anbefaling til Miljøstyrelsens fremtidige indsats på ressourceområdet.
- I sommeren 2001 blev der i samarbejde med Danmarks Statistik igangsat et projekt med henblik på at belyse det danske forbrug af ressourcer nærmere. Projektet bliver først afsluttet i midten af 2002. I projektet vil der blive udarbejdet en rapport, som indeholder opstilling af indikatorerne TMR (domestic material input) og TMR (total material requirement) på branche-

niveau for året 1997. Der vil endvidere blive udarbejdet en input- og outputtabel, som belyser ressourceforbruget opgjort i tons på udvalgte brancher.

- Et planlagt arbejde for vedtagelsen af en strategi for affaldsforebyggelse har trukket ud. Som grundlag for strategien skal der gennemføres en række miljø- og samfundsøkonomiske analyser af nogle af de virkemidler, som forventes anvendt ved implementering af strategien. Rapporteringen for disse vil finde sted i 1. kvartal 2002.

Analysen af resultaterne peger på, at der i Miljøstyrelsen er et væsentligt udviklingspotentiale for et styrket tværgående arbejde med ressourceproblematikken, som relaterer sig til en lang række af Miljøstyrelsens faglige kerneområder.

Det **vurderes**, at målsætningen er indfriet. Det er skabt øget fokus på ressourceproblematikken i et tværgående spektrum af opgaver i Miljøstyrelsens arbejde, og der er udarbejdet operationaliserbare strategier for en fortsat indsats på området. Opfølgende initiativer vil indgå i Miljøstyrelsens arbejdsprogram for 2003, men ambitionsniveauet vil, grundet prioriteringerne som følge af den nye finanslov, blive lavere end i 2001. Som følge af regeringsskiftet er det besluttet, at der ikke som først planlagt skal udarbejdes en strategi for forebyggelse af affald. I stedet skal der udarbejdes en strategi for forebyggelse af tab af ressourcer og miljøbelastning fra affald. Denne strategi forventes fremsat i 1. halvdel af 2003.

Miljøstyrelsen har intensiveret arbejdet med personalepolitik og kompetenceudvikling

Miljøstyrelsens arbejdsområde favner meget bredt både emne- og ansvarsmæssigt. Bredden i arbejdsopgaverne stiller store krav til organisationens og ledelsens evner til at prioritere udfordringen og styre organisationen i den ønskede retning.

Forandringer i omverdenen og nye politiske krav giver store udfordringer. Rekruttering og kompetenceudvikling er vigtige elementer i en sikring af medarbejdernes faglighed og mangfoldighed. For at kunne rekruttere dygtige ledere også i fremti-

den, skal styrelsen sikre, at cheferne udvikles og trives. Styrelsen vil arbejde på at styrke og udvikle ledelse og ledelseskapacitet, hvilket bl.a. skal ske igennem løbende lederevaluering, større fokus på selvledelse, sektionsledelse og førlederuddannelse.

Det var Miljøstyrelsens **målsætning** med institutionsmålet at sikre, at styrelsen fremstår som en god og fagligt velfungerende arbejdsplads, der via faglig kompetence og omstillingsberedthed når de fastsatte mål. Kompetenceudvikling af medarbejdere, livslang læring og viden som ressource er nøglebegreber. God og tilstrækkelig ledelse samt godt og socialt arbejdsmiljø er forudsætningerne.

Medarbejdernes udvikling skal forankres i styrelsens daglige og fremtidige opgaveløsning. Der skal derfor være sammenhæng mellem styrelsens overordnede mål, de mål og opgaver medarbejderne har og medarbejdernes forudsætninger for at løse dem.

Fastholdelse og udvikling af medarbejdernes kompetencer er særlig centralt. For at have det rette værktøj, har styrelsen igennem de senere år arbejdet seriøst med udviklingen af arbejdsprogrammet, som definerer langsigtede mål og sigtelinier for styrelsens indsatsområder. Hermed opnås indsigt i, hvor styrelsen bevæger sig hen, og hvilke krav det stiller til medarbejdernes faglige kompetence. Dette giver bedre mulighed for at tilrettelægge strategisk, tværgående kompetenceudvikling for hele styrelsen eller grupper af medarbejdere.

For at medarbejdernes kompetencer kan udvikle sig optimalt er det samtidig vigtigt, at de trives. Arbejdspladsen skal derfor indrettes så fleksibelt som muligt, så medarbejdernes behov, dvs. hvor de er i deres livs- eller karriereforløb, tilgodeses. Dette sker gennem at rekruttere og fastholde den mangfoldighed af medarbejdere - unge, gamle, med og uden børn, fra nær og fjern - som styrelsen har brug for.

Miljøstyrelsen har siden foråret 1999 haft én fælles lønpolitik. Lønpolitikken er kun en af mange personalepolitiske parametre, som anvendes til at styrke styrelsens målopfyldelse. Lønpolitikken skal understøtte rekruttering, udvikling og fastholdelse af

dygtige, velkvalificerede medarbejdere. Medarbejdernes løn skal stå i forhold til den enkeltes faglige og personlige kvalifikationer.

Miljøstyrelsen giver den enkelte medarbejder mulighed for en fortsat lønudvikling, som modsvarer arbejdsmæssig udvikling og erfaringer og som samtidig tager hensyn til forskellige faser i arbejdslivet. Miljøstyrelsens lønniveauer vil med udgangspunkt i styrelsens lønsum udvikle sig i takt med sammenlignelige gruppers lønudvikling på det øvrige arbejdsmarked.

Som følge heraf arbejder styrelsen aktivt med lønstyring og med at udarbejde statistisk materiale over egne lønniveauer og sammenligne disse med niveauerne i staten som helhed.

Resultater i 2001:

Der blev i løbet af 2001 nedsat en række nye interne projektgrupper, jf. nedenstående eksempler:

- Implementering af digital forvaltning
- Åbne postlister (arbejdsgruppen er midlertidigt stoppet pga. ændrede prioriteringer)
- Informationsberedskabsgruppe som opfølgning på katastrofen den 11. september 2001
- Projektgruppen vedr. klagesager – m.h.p. høj faglig kvalitet både teknisk og "miljø"-juridisk i klagesagsbehandlingen

Herudover er følgende resultater nået:

- Modul 3 i miljøstyrelsens interne kompetenceudviklingsprojekt for souschefer, sektionsledere m.fl. blev planlagt men ikke gennemført pga. regeringsskiftet. Modulet gennemføres i 2002.
- Fire kontorer har benyttet sig af personalekontorets værktøjskasse til styrkelse af ledelseskapalet.
- Der har været afholdt syv chef-erfamøder i løbet af 2001. Temaerne har været: den attraktive chefstilling, fleksibilitet, HK kompetenceudvikling, kulturanalyse af Miljøstyrelsen samt ledelsesudviklingskoncept. Sidstnævnte førte til en beslutning om at gennemføre et 2-årigt ledelsesudviklingsprojekt. Projektet fortsætter i 2002 og 2003.
- Miljøstyrelsen har i samarbejde med SCKK (Statens Center for Kompetence- og Kvalitetsudvikling) gennemført en kortlægning af ser-

vice- og kontormedarbejdernes udviklingsbehov. Der er afholdt kurser i præsentations- og kommunikationsteknik og iværksat videreudvikling af samarbejdsflader mellem service- og kontor medarbejdere og AC'ere.

- I 2001 blev den planlagte undersøgelse af de akademiske medarbejders syn på status for kompetenceudvikling gennemført. Tekniske vanskeligheder med det elektroniske spørgeskema medførte at resultaterne først forelå ultimo 2001. Det har ikke været muligt at gennemføre konkrete initiativer på baggrund af undersøgelsen.
- Miljøstyrelsen har i et par år arbejdet med ledelsesudvikling. Ved udgangen af 2001 havde medarbejdere fra ti af styrelsens kontorer gennemført 12 lederevalueringer.

Ovennævnte resultater udgør samlet en flerstrengt indsats for at styrke styrelsens forudsætninger for at gå fremtidige udfordringer i møde, både som arbejdsplads og som faglig styrelse. Det er **analysen**, at der for de fleste resultater er tale om iværksættelsen af langstrakte udviklingsprocesser som involverer organisationskulturelle forandringsprocesser. Dette vurderes at være den væsentligste årsag til, at målopfyldelsesgraden er præget af forsinkelser for de fleste indsatser.

Målet **vurderes** at være delvist opfyldt. For indsatserne gælder generelt, at der er tale om en fortløbende proces hvor opfølgning er nødvendig. Miljøstyrelsen er som følge af finansloven for 2002 stillet overfor nye organisatoriske og personalepolitiske udfordringer, som det igangsatte arbejde givet vil styrke styrelsens forudsætninger for at møde.

Miljøstyrelsen har intensiveret arbejdet med kommunikation og opfyldt koncernmålet om borgerinddragelse

Kommunikation og formidling om Miljøstyrelsens arbejde er en central og helt nødvendig brik i arbejdet mod en mere bæredygtig udvikling. Kommunikation er bl.a. et væsentligt virkemiddel til at bearbejde viden, holdning og adfærd og bør derfor integreres i alle Miljøstyrelsens aktiviteter. Det var

derfor Miljøstyrelsens **målsætning**, at styrelsen blev kendt for at arbejde seriøst med beskyttelsen af miljøet både herhjemme og internationalt og at give hurtig og omfattende adgang til alle miljøinformationer. Institutionsmålet skulle være med til at sikre, at kom-mu-nikationsindsatsen fungerer som styringsmiddel, så virksomheder og borgere ændrer adfærd, ligesom kommunikationsindsatsen skal være forvaltningsunderstøttende. Kommunikationsindsatsen skulle derudover også sikre, at ministeren kan profilere sine holdninger og initiativer bedst muligt.

Resultater i 2001:

Miljøstyrelsens kontorer fremkommer hver anden måned med forslag til pressehistorier, og der udarbejdes en intern kommunikationsstrategi

Gennemførte kampagner:

- Dioxin-kampagne - forår 2001
- Trykimprægneret træ – forår 2001
- Gør det sikkert, når du maler – forår 2001
- Miljømærkekampagnen – forår 2001
- Borgernes miljørettigheder – april – oktober 2001
- Miljøtrafikugen – september 2001
- Bromerede flammehæmmere – oktober 2001

Planlagte og afviklede konferencer:

- Øststøttekonferencen maj 2001
- Generationsmål 23. november 2001

Gennemførte effektmålinger af kampagner:

- Dioxin
- Miljømærkekampagnen
- Miljørettigheder
- Trykimprægneret træ
- Miljøtrafikugen
- Klorin

Formidling om styrelsens arbejde til de internationale aktører på fremmedsprog er øget, herunder:

- Fem historier i det internationale nyhedsbrev
- Samtlige artikler fra Ny Viden findes på hjemmesiden
- Bladet MiljøDanmark har i hvert nummer mindst en artikel, der omtales i landsdækkende medier.
- Profil om store og mellemstore virksomheder er udlagt på Intranettet.
- Profil om landbrug er udlagt på Intranettet.
- Der er etableret service med ugentlige elektro-

niske nyhedsmails til amter og kommuner om Miljøstyrelsens udgivelser.

Der er gennemført to pilotprojekter om borgerinddragelse:

- forsøg om batteriindsamling (fokusgrupper, interviews pr. telefon samt i marken) i starten af efteråret 2001
- forsøg vedr. generationsmålet er gennemført (cafedebat 10/12)
- Fra slutningen af år 2000 til 2001 steg antallet af besøgende på www.mst.dk fra 1500 til 3000 daglige besøgende – dvs. en forøgelse på 100%.
- Tre nye miljøfaglige datasæt er blevet tilgængelige i 2001 (badevandsdata, Blå Flag og renseanlægsdata. Yderligere tre nye sæt er klar). Alle publikationer er tilgængelige på internettet, herunder rapporter og Miljø-Temaer-hæfter.

Analysen af resultaterne peger på tre udeståender, nemlig et målesystem for effekten af kontorenes forelæggelser mht. kommunikation, vurdering af relevansen af og mulighederne for etablering af et borgerpanel samt udarbejdelse af en kogebog i borgerinddragelse.

Det er den generelle **vurdering**, at målsætningen for kommunikationsområdet er opfyldt som planlagt. Navnlig skal fremhæves at kampagner og evalueringer er gennemført, at der er udarbejdet to målgruppeprofiler om virksomheder og landbruget, og at besøgstallet på MST's hjemmeside er steget markant.

Oversigt over hovedformål

Miljøstyrelsen varetager et bredt spekter af opgaver. Det drejer sig om traditionelle "styrelsesopgaver": **Basisadministration og opfølgning på lovgivning og policysamt traditionelle "departementale" opgaver: løbende ministerbetjening og lovforberedende arbejde** Hertil kommer et omfattende **internationalt arbejde, strategiarbejde og udvikling af politisk data- og videnopbygningsom** både indeholder styrelses- og departementale opgaver. Derudover udføres i begrænset omfang **indtægtsdækket virksomhed samt eksportfremmeaktiviteter, jf. tabel 7** Den foranstående rapportering af Miljøstyrelsens institutionsmål i 2001 udgør i sagens natur ikke en fyldestgørende beskrivelse af de enkelte hovedformål.

Tabel 7

Miljøstyrelsen aktivitetsområder med tilhørende opgavetyper.

Aktivitetsområder	Opgaver
Basisadministration	Klagesagsbehandling, godkendelser, forespørgsler, tilskudsadministration, kravfastsættelse og gebyrfinansieret administration
Opfølgning på lovgivning og policy	Informationsformidling, tilsyn og kontrol, miljødata, statistik og gebyrfinansieret administration vedr. tilsynsopgaver
Løbende ministerbetjening og lovforarbejde	Løbende betjening af minister, herunder lovforberedende arbejde, beredende udarbejdelse af bekendtgørelser, vejledninger m.v.
Internationalt arbejde	Forberedelse af og deltagelse i internationalt samarbejde i EU, FN, OECD, WTO m.v.
Strategier, handlingsplaner, viden og kompetence	Strategier, handlingsplaner, videnopbygning og efteruddannelse.
Indtægtsdækket virksomhed, eksportfremme og tilskudsfinansieret virksomhed	Konsulentvirksomhed og eksportfremmeaktiviteter
Generel ledelse og administration	Ledelse på tværs samt intern personale- og økonomiadministration.
Hjælpefunktioner	Husleje, journal, omstilling, betjentstue og IT m.v.

Miljøstyrelsens driftsregnskab for 2001 fordelt på de nævnte aktivitetsområder:

Tabel 8

Driftsregnskab på aktivitetsområder

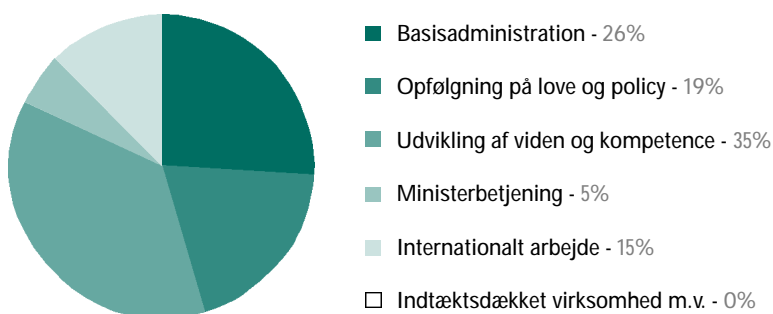
Driftsregnskab for Miljøstyrelsen 2001 – fordelt på opgaver:

Udgifter og driftsindtægter (mill. kr.):	Udgifter	Indtægter	Netto
Basisadministration	66,4	2,5	-63,9
Opfølgning på love og policy	49,6	1,3	-48,3
Udvikling af viden og kompetence	85,7	0,2	-85,5
Ministerbetjening	13,0		-13,0
Internationalt arbejde	37,0		-37,0
Eksportfremme og indtægtsdækket virksomhed	2,4	3,0	0,6
Generel ledelse og administration	29,8		-29,8
Hjælpefunktioner	71,1	12,5 ²	-58,6
Miljøstyrelsen i alt	355,0	19,5	-335,5
Bevillinger			349,3
Resultat			13,8

Af de samlede udgifter i 2001 på 335,5 mill. kr. er ca. 74 pct. anvendt til de nævnte udadrettede opgaver, mens ca. 26 pct. er anvendt til generel ledelse og administration samt hjælpefunktioner, jf. tabel 8. Af udgifterne til de udadvendte opgaver vedrørte ca. 56 pct. traditionelle "styrelsesopgaver", mens ca. 44 pct. vedrørte overvejende "departementale" opgaver. Der er taget højde for, at det internationale arbejde og udarbejdelsen af handlingsplaner, policy og videnopbygning både indeholder styrelsesopgaver og departementale opgaver.

Figur 2

Udgifter fordelt på udadrettede aktiviteter. Pct. 2001.

² Intern statslig overførsel fra § 23.22.79 samt salg af inventar.

Fordelingen af indtægter og udgifter på de enkelte aktivitetsområder fremgår af nedenstående tabel 9-17.

Basisadministration

Tabel 9

Indtægter og udgifter for basisadministration. Mill. kr. 1998-2001

Mill. kr. (2001-niveau)	1998	1999	2000	2001
Bevillingsfinansieret område				
Udgifter	66	59	57	64
Indtægter	0	2	1	1
Nettoudgifter	66	57	57	63
Omkostningsdækket område				
Udgifter	4	2	2	3
Indtægter	3	2	2	2
Dækningsbidrag	-1	-1	0	-1
Udgifter i alt	70	61	60	66
Nettoudgifter i alt	67	57	57	64

Som central statslig myndighed behandler Miljøstyrelsen en række konkrete godkendelses- og klagesager og rådgiver de kommunale myndigheder, virksomheder og borgere om om administrationen af miljøbeskyttelsesloven. Miljøstyrelsen administrerer endvidere en række tilskudsområder og udgifterne til basisadministrationen ligger nogenlunde på samme niveau om året i perioden 1998-2001.

Opfølgning på lovgivning og policy

Tabel 10

Indtægter og udgifter for opfølgning på lovgivning og policy. Mill. kr. 1998-2001

Mill. kr. (2001-niveau)	1998	1999	2000	2001
Bevillingsfinansieret område				
Udgifter	31	55	54	49
Indtægter	0	2	2	1
Nettoudgift	31	53	52	48
Omkostningsdækket område				
Udgifter	3	2	2	1
Indtægter	2	2	1	0
Dækningsbidrag	-1	0	0	0
Udgifter i alt	34	57	55	50
Nettoudgifter i alt	32	53	52	48

De faldende udgifter til dette aktivitetsområde skyldes en generel afmatning i navnlig 4. kvartal af året som følge af Regeringsskiftet.

Strategier, handlingsplaner, viden og kompetence

Tabel 11

Indtægter og udgifter for udvikling af viden og kompetence. Mill. kr. 1998-2001.

Mill. kr. (2001-niveau)	1998	1999	2000	2001
Bevillingsfinansieret område				
Udgifter	57	59	58	86
Indtægter	0	0	0	0
Nettoudgift	56	59	58	86

Stigningen i udgifter til udvikling af viden og kompetence fra 2000 til 2001 skyldes ekstraordinære udgifter til bæredygtighedsstrategien samt udmøntning af midler til styrkelse af kemikalieområdet. Der henvises i øvrigt generelt til omtalen af styrelsens arbejde med strategi for miljø og sundhed, bæredygtighedsstrategien samt strategi for implementering af generationsmålet.

Løbende ministerbetjening og lovforberedende arbejde

Tabel 12

Driftsregnskab for løbende ministerbetjening m.v. Mill. kr. 1998-2001

Mill. kr. (2001-niveau)	1998	1999	2000	2001
Bevillingsfinansieret område				
Udgifter	25	24	12	13
Indtægter	0	0	0	0
Nettoudgift	25	24	12	13

Internationalt arbejde

Tabel 13

Indtægter og udgifter for internationalt arbejde. Mill. kr. 1998-2001

Mill. kr. (2000-niveau)	1998	1999	2000	2001
Bevillingsfinansieret område				
Udgifter	40	37	39	37
Indtægter	5	1	0	0
Nettoudgift	36	36	39	37
Udgifter i alt	40	37	39	37
Nettoudgift i alt	36	36	39	37

Den internationale dimension er central i løsningen af de fleste af Miljøstyrelsens opgaver. Dette arbejde sker via EU, OECD og UNEP, ligesom en række globale miljøproblemer varetages

gennem særlige konventioner og aftaler. Udgifterne til det internationale arbejde har ligget relativt konstant over en 4-årig periode.

Indtægtsdækket virksomhed og tilskudsfinansierede aktiviteter

Indtægtsdækket virksomhed:

Der har i 2001 været udgifter vedr. indtægtsdækket virksomhed for 2,3 mill. kr. og indtægter for 3 mill. kr., jf. tabel 14

Tabel 14

Indtægter og udgifter for indtægtsdækket virksomhed. Mill. kr. 1998-2001

Mill. kr. (2001-niveau)	1998	1999	2000	2001
Markedsstyret område				
Udgifter	5	4	3	2
Indtægter	3	4	4	3
Dækningsbidrag	-1	0	1	1

Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter hovedsageligt projekter vedr. international miljørådgivning, som er et led i det internationale miljø samarbejde. Ved deltagelse i internationale miljørådgivningsopgaver nyttiggøres den viden om miljøadministration, som Miljøstyrelsen har opbygget.

Udover international miljørådgivning omfatter Miljøstyrelsens indtægtsdækkede virksomhed sekretariatsopgaver for Oliebranchens Miljøpulje. Oliebranchens Miljøpulje blev stiftet i 1992, og er

baseret på, at benzinselskaberne betaler et fast øreløb pr. liter solgt benzin, som anvendes til at finansiere oprydning af tidligere benzingerunde. Sekretariatsopgaverne omfatter bl.a. indstilling vedr. prioritering af grunde til oprydning samt behandling af henvendelser fra borgere, virksomheder og offentlige myndigheder.

Samlet vurderes regnskabsresultatet for den indtægtsdækkede virksomhed i 2001 at være tilfredsstillende, jf. bilag 1.

Tilskudsfinansierede aktiviteter:

Tabel 15

Driftsregnskab for tilskudsfinansieret virksomhed. Mill. kr. 1998-2001.

Mill. kr. (2001-niveau)	1998	1999	2000	2001
Bevillingsfinansieret område				
Udgifter	10	16	14	0
Indtægter	7	12	10	0
Nettoudgifter i alt	3	4	4	0

I perioden 1998-2000 udgjorde hovedparten af udgifterne driften af "Det Danske Temacenter for Affald", som fra og med 2001 vil foretage en selvstændig regnskabs-aflæggelse. Miljøstyrelsens tilskudsfinansierede virksomhed omfattede i 2001 kun mindre aktiviteter knyttet til EU og Nordisk Ministerråd.

Generel ledelse og administration

Tabel 16

Driftsregnskab for generel ledelse og administration. Mill. kr. 1998-2001

Mill. kr. (2001-niveau)	1998	1999	2000	2001
Bevillingsfinansieret område				
Udgifter	27	26	27	30
Indtægter	0	0	0	0
Nettoudgifter	26	26	27	30
Pct. af samlede udgifter	8	7	7	8

Der henvises til institutionsmålet om personalepolitik og kompetenceudvikling, hvor der i 2001 har været iværksat en række initiativer med henblik på styrkelse af ledelseskapaleten.

Hjælpefunktioner

Tabel 17

Driftsregnskab. Mill. kr. 1998-2001

Mill. kr. (2001-niveau)	1998	1999	2000	2001
Bevillingsfinansieret område				
Udgifter	68	65	66	71
Indtægter	0	0	0	0
Nettoudgifter	68	65	66	71

Stigningen i udgifter vedr. hjælpefunktioner i 2001 i forhold til 2000 skyldes merudgifter i forbindelse med etableringen af ministeriets Center for Informatik.

Fremtidsperspektiver

Som resultatanalysen har vist, har Miljøstyrelsen med de strategiske indsatser indenfor både indrettede og udadrettede aktiviteter opnået væsentlige resultater, som dog i vid udstrækning forudsætter opfølgning ind i 2002.

Der tegner sig ved indgangen til 2002 en række nye forudsætninger for Miljøstyrelsens arbejde.

Som konsekvens af reducerede bevillinger på finansloven for 2002 skal Miljøstyrelsen ved indgangen til 2003 have reduceret sit aktivitetsniveau med ca. 15%, idet der her ses bort fra gennemførte ressortændringer og opgavebortfald. Denne reduktion fordrer en skærpet prioritering af styrelsens opgaver, hvor styrelsen som udgangspunkt vil lægge vægt på to overordnede forhold:

- Et styrket fokus på EU-politik, herunder en øget integration af danske miljøpolitiske initiativer med fælles EU-initiativer og færre selvstændige danske initiativer.
- Organisationstilpasning og effektivisering. Miljøstyrelsen vil på en række fronter iværksætte en tilpasning af organisationen til den nye reducerede bevillingsramme.

I 2002 vil en sådan prioritering været særskilt betinget, dels af særlige opgaver i relation til Danmarks EU-formandskab og Verdenstopmødet i Johannesburg, dels af nye opgaver, herunder revision af Strategi for Bæredygtig Udvikling og udarbejdelse af en rapport om Grøn Markedsøkonomi.

Særlige prioriteringer som følge af EU-formandskabet omfatter bidrag til ministeriets overordnede opgaver i tilknytning til formandskabet (bæredygtig udvikling, klimaarbejdet, miljø og sundhed, miljø og transport samt forskellige virkemidler). Hertil kommer arbejdet med udvikling af EU's regler på miljøområdet i form af et betydeligt antal direk-

tiver, som skal forhandles i EU, ligesom der under formandskabet afholdes en række partskonferencer under de internationale miljøkonventioner i FN-regi. Endelig vil Verdenstopmødet i Johannesburg blive den væsentligste og mest ressourcekrævende enkeltbegivenhed.

Andre prioriteringsovervejelser vil omhandle en række grundlæggende opgaver, som udgør kernen i Miljøstyrelsens arbejde. Det gælder først og fremmest opgaver som klagesagsbehandling, godkendelsesbehandling, lovovervågning, bekendtgørelser, dataindsamling, og visse tilskudssager. Dertil kommer vejledninger, rådgivning og information m.v. Miljøstyrelsen vil i lyset af reduktionen i aktivitetsniveauet på gennemsnitligt 15% overveje prioriteringen af såvel områder imellem som inden for hver enkelt område. I den forbindelse må navnlig strategiske opgaver og øvrige nye miljøpolitiske initiativer, som hører til styrelsens mere tidskrævende opgaver, fremover skulle underlægges en skærpet prioritering.

Ovennævnte prioriteringer er reflekteret i Miljøstyrelsens 7 institutionsmål for 2002, jf. tabel 18, som bl.a. vil omfatte videreførelsen af et særskilt institutionsmål fra 2001 for forberedelsen og gennemførelsen af EU-formandskabet, et nyt institutionsmål for deltagelsen i Verdenstopmødet i Johannesburg samt et nyt institutionsmål for styrelsens organisationstilpasning i lyset af den reducerede bevillingsramme.

Tabel 18

Institutionsmål 2002

1. Forberede og afvikle det danske EU-formandskab

Viderefører institutionsmål nr. 1 fra 2001. Understøtter derudover koncernmål nr. 6 for 2002.

2. Kyotoprotokol og Klimakonvention

Institutionsmålet understøtter koncernmål nr. 2 for 2002, hvor Miljøstyrelsen er koncernansvarlig.

3. Forberede og deltage i Verdenstopmødet i Johannesburg

Institutionsmålet understøtter koncernmål nr. 6 for 2002.

4. Ressourcer og ressourceeffektivitet

Viderefører institutionsmål nr. 6 fra 2001.

5. Implementering af vandrammedirektivet i dansk lovgivning

Institutionsmålet understøtter koncernmål nr. 4 for 2002.

6. Organisation og personalepolitik

Institutionsmålet understøtter koncernmål nr. 7 for 2002.

7. Udarbejde rapport om grøn markeds-økonomi

Institutionsmålet understøtter koncernmål nr. 7 for 2002, hvor Miljøstyrelsen er koncernansvarlig.

Driftsregnskab

Miljøstyrelsen har i 2001 i alt haft indtægter på 368,8 mill. kr. og udgifter for 355,0 mill. kr., svarende til et overskud på 13,8 mill. kr., jf. tabel 19. Af disse bortfalder 3,3 mill. kr. som følge af generelle besparelser i staten mens de resterende 10,5 mill. kr. overføres til anvendelse i 2002.

Tabel 19
Driftsregnskab for § 23.21.01. Miljøstyrelsen 2001

	2000	2001	2002		
Mio. kr. årets priser	Regnskab	Budget	Regnskab	Forskel	Budget
Indtægter	310,6	370,0	368,8	1,2	300,6
Indtægter (bevilling)	290,3	349,3	349,3	0,02	78,9
Driftsindtægter	20,3 ³	20,7	19,5	1,2	21,7
Udgifter	327,2	370,0	355,0	15,0	300,6
Lønninger	163,8	170,6	168,5	2,1	140,3
Øvrige driftsudgifter	163,4	199,4	186,5	12,9	160,3
Resultat (SKS) ⁴	-16,6	0,0	13,8	13,8	0,0

Indtægter

Af Miljøstyrelsens indtægt på 368,8 mill. kr. kommer de 349,3 mill. kr. fra finanslovsbevillingen, mens de 19,5 mill. kr. stammer fra diverse driftsindtægter. Fra driftsindtægterne på 19,5 mill. kr. hidrører de 10,0 mill. kr. en bevillingsmæssig ompostering fra reserver til opgaver på jordrensningsområdet, jf. Akt. 26 25/10 2000.

De samlede "reelle" indtægter på 9,5 mill. kr. fordeles sig således:

- Indtægterne fra indtægtsdækket virksomhed og tilskudsfinansierede aktiviteter var **4,6 mill. kr.** Den indtægtsdækkede virksomhed (3,0 mill. kr.) hidrører bl.a. fra udsendelse af Miljøstyrelsens medarbejdere til rådgivningsopgaver, såsom institutionsopbygning indenfor miljøområdet i det sydlige Afrika og Sydøstasien. De tilskudsfinansierede aktiviteter (1,6 mill. kr.) består af opga-

ver finansieret af EU og Nordisk Ministerråd.

- Opkrævning af gebyrer og formålsbestemte afgifter udgjorde **2,1 mill. kr.**
- Salg af varer og tjenester, der primært omhandler salg af publikationer igennem Statens Information, var på **1,2 mill. kr.**
- De resterende **1,6 mill. kr.** var renteindtægter (0,5 mill. kr.), diverse driftsindtægter (0,7 mill. kr.) og intern statslig overførsel (0,5 mill. kr.).

Forskellen på 1,2 mill. kr. - mellem den forventede budgetterede indtægt på 20,7 mill. kr. og den faktiske på 19,5 mill. kr. - skyldes at indtægterne fra salg af styrelsens informationsmaterialer blev 1,2 mill. kr. mindre end forventet.

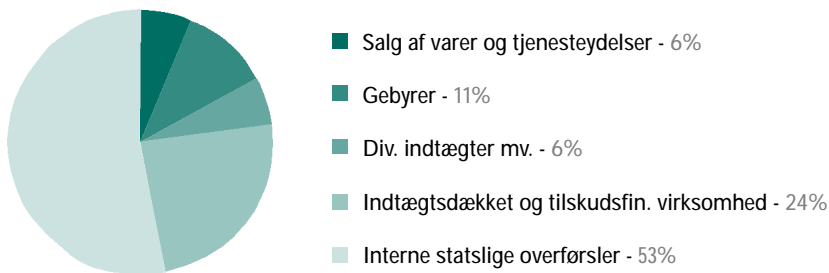
Den procentvise fordeling af indtægterne på de 5 hovedgrupper vises i figur 3.

³ I 2000 var driftsindtægter og -udgifter til Det Danske Temacenter for Affald indregnet i Miljøstyrelsens driftsregnskab med 8,6 mill. kr. på indtægtssiden og 9,6 mill. kr. på udgiftssiden. Af de 9,6 mill. kr. udgjorde lønudgiften 4,0 mill. kr. og øvrig drift 5,6 mill. kr. I 2001 er Temacenteret udskilt fra styrelsens drift som en selvvejende institution.

⁴ SKS = Statens Koncern System; i daglig tale SCR (Statens Centrale Regnskab).

Figur 3

Procentvis fordeling af Miljøstyrelsens indtægter i 2001.

Udgifter

De samlede udgifter var på 355,0 mill. kr., hvoraf lønnen udgjorde 168,5 mill. kr., svarende til 47 %. De øvrige driftsudgifter var på 186,5 mill. kr., svarende til 53 %.

Lønudgifterne i 2001 var 2,1 mill. kr. mindre end bevillingen. Mindreforbruget på lønudgifterne skyldes vakante stillinger, og beløbet vil i 2002 blive anvendt til imødegåelse af et merforbrug på lønsumsbevillingen med henblik på tilpasning til den reducerede lønsumsramme for 2002 og BO-årene.

De øvrige driftsudgifter var i 2001 på 186,5 mill. kr. Sammenlignet med udgifterne i 2000 på 157,9 mill. kr. repræsenterer det en stigning på 28,6 mill. kr. Pris- og lønreguleringen fra 2000 til 2001 var på 5,4 mill. kr. De øvrige driftsudgifter er således reelt steget 23,2 mill. kr.

Merudgifterne i 2001 består hovedsagelig af forbrug af ekstra tilførte midler til Miljøstyrelsen til styrket indsats for at begrænse kemikalietrykket på sundhed og miljø, samt til merudgifter til IT-bistand, forøgede udgifter vedrørende specialattachéer i tilknytning til Danced samt en stigning i ressourceanvendelsen til informationsformidling.

Regnskabspraksis

Miljøstyrelsen anvender de for staten almindelige regnskabsprincipper. Miljøstyrelsen overgik til det lokale økonomisystem Navision Stat den 1. marts 2001.

Akkumuleret resultat

Miljøstyrelsen indledte 2001 med en akkumuleret opsparing på 27,2 mill. kr. Af overskuddet fra 2001 på 13,8 videreføres 10,5 mill. kr. De resterende 3,3 mill. kr. bortfalder som følge af generelle besparelser i Staten.

Tabel 20

Akkumuleret opsparing i mill. kr. 1998 - 2001

År	Primo saldo	Årets overskud	Overskud der bortfalder	Ultimo saldo
1998	15,6	17,9		33,5
1999	33,5	11,0	-0,7	43,8
2000	43,8	-16,6		27,2
2001	27,2	13,8	-3,3	37,7

Den samlede opsparring ved udgangen af 2001 er på 37,7 mill. kr., som det fremgår af tabel 2. Beløbet overføres til 2002. Af det opsparede beløb udgør 3,6 mill. kr. lønsumsopsparring, mens der på øvrig drift er en opsparring på 34,1 mill. kr. Beløbet er bundet til opgaver i 2002, som det fremgår af tabel 21.

Tabel 21
Oversigt over planlagt forbrug af opsparring i 2002

Aktivitet	Mill. kr.
Kemikalier, sundhed og miljø	12,7
Opsparing vedr. indtægtsdækket virksomhed og anden tilskudsfinansierede aktiviteter	2,5
Overvågning, små vandforsyninger med bekæmpelsesmidler	4,0
EU formandskab	4,0
Videreudvikling af administrative systemer	1,0
Imødegåelse af særlige udgifter	9,9
I alt	34,1

Overskuddet fra indtægtsdækket virksomhed og tilskudsfinansierede aktiviteter overføres til nyt finansår i henhold til gældende regler.

Mindreforbruget vedr. Kemikalier, sundhed og miljø skal dels henføres til udgiftsstoppet i staten fra medio november 2001, hvormed iværksættelsen af en række planlagte projekter blev sat i bero. Dertil kommer, at indsatsen indgår i den samlede indsats som led i en kommende strategi for miljøfaktorer og sundhed. Med regeringsskiftet i efteråret 2001 forsinkedes færdiggørelsen af strategien og hermed en del af grundlaget for udmøntningen af bevillingen på området. Den samlede uforbrugte bevilling påtænkes anvendt i 2002 til afholdelse af udgifter til gennemførelse af en række allerede planlagte, herunder en række iværksatte, projekter på området vedr. systematisk kortlægning af farlige stoffer, allergifremkaldende produkter, hormonforstyrrende stoffer samt kortlægning af luftforureningskilder mv.

Af driftsbevillingen for 2001 har Miljøstyrelsen endvidere hensat 4,0 mill. til ekstraordinære udgifter i forbindelse med Danmarks formandskab af EU i andet halvår af 2002. Miljøstyrelsen har

iværksat udvikling af de administrative systemer TAS og Navision Stat mv., hvor betalinger herfor forventes i 2002. Derudover er der hensat 9,9 mill. kr. til at imødegå øvrige særlige udgifter i 2002, hvor styrelsens driftsbevilling er reduceret væsentligt. Denne post skal bl.a. dække forventede ekstraordinære udgifter i forbindelse med kompensation til amter og kommuner i forbindelse med administrative omkostninger som følge af lovændringer vedr. bl.a. luftbårne organiske opløsningsmidler, grønne regnskaber, jordforurening, ændring af lov om miljøbeskyttelse og tilsyn med vandkvalitet i vandforsyninger.

Bilag 1:

Markedsstyrede og omkostningsdækkede aktiviteter

Dette bilag indeholder en resultatopgørelse for markedsstyrende og omkostningsdækkede aktiviteter. Formålet er at give en oversigt over Miljøstyrelsens markedsstyrede og omkostningsdækkede aktiviteter, samt en finansiell status for området.

Markedsstyrede aktiviteter

Overskud markedsstyrede aktiviteter 2001 i 1.000 kr.

Aktivitet	Omsætning	Omkostningsbaseret overskud
Miljørådgivning (konsulentvirksomhed)	-2.213	386
Oliebranchens miljørådgivning (sekretariats bidstand)	-776	311
I alt	-2.989	697

Omkostningsbaseret resultatopgørelse 2001

Omkostningsbaseret resultatopgørelse	I 1.000 kr.
Indtægter	2.989
Direkte omkostninger	1.992
Resultat før indirekte omkostninger	-997
Indirekte omkostninger	300
Årets resultat	-697

Resultat 1998-2001 i 1.000 kr

Årets resultat 1998	-843
Årets resultat 1999	190
Årets resultat 2000	785
Årets resultat 2001	697

Akkumuleret resultatopgørelse i 1.000 kr., 2001

Akkumuleret resultat ultimo 2000	1.647
+ resultat i 2001	697
- forbrug af overskud fra tidligere år	0
Akkumuleret resultat ultimo 2001	2.344

Bilag 2:

Personale og organisation

Personaleforbrug. Årsværk 1998-2002⁵

	1998	1999	2000	2001	2002 ⁶
Driftsbudget ⁷	424	406	400	413	351
Indtægtsdækket virksomhed	6	5	5	4	5
Tilskudsfinansierede aktiviteter ⁸	10 ⁹	9	9	7	-
Årsværk i alt	440	420	414	424	356
Antal ansatte ultimo året	470	442	419	454	-

Personale fordelt på kategorier og køn. Antal personer 2001

Personalkategori	Antal ansatte Ultimo 2001		
	K	M	I alt
Direktør og underdir.	1	3	4
Kontorchefer	7 ¹⁰	13	20
Konsulenter (35-36)	5	17	22
AC-specialister	79	83	162
AC-generalister	61	41	102
Kontormedarbejdere	99	6	105
Studerter og øvrige	19	20	39
Alle grupper	271	183	454

⁵ Der er i opgørelsen over personaleforbruget for 1998-2000 foretaget en korrektion for ressortændringer ultimo 2001 svarende til en netto reduktion på 12 års værk.

⁶ Tallene for 2002 er skønnet på baggrund af FFL-2002.

⁷ Heri er fra 1999 medregnet specialattachéer og langtidsrådgivere. Disse indgår fejlagtigt ikke i 1998. Der er desuden ikke i driftsbudgettet indregnet ansatte under særlige ordninger. Ligeledes er konto 12. (lønrefusioner) heller ikke fratrukket.

⁸ 8 årsværk i 1998-1999 og 9 årsværk i 2000-2001 vedr. det Europæiske Temacentrum for Affald indgår ikke i de efterfølgende opgørelser eller i antal ansatte.

⁹ Tilskudsfinansierede aktiviteter er på VR2000 fejlagtigt opgjort til 8 årsværk.

¹⁰ Af de syv kvindelige kontorchefer er to konstituerede.

Personale fordelt på kategorier og køn. Pct. 1998-2001.

Personalkategori	Ultimo 1998			Ultimo 1999			Ultimo 2000			Ultimo 2001		
	I alt	K	M	I alt	K	M	I alt	K	M	I alt	K	M
Chefer (lønramme 37-39)	5	27	73	6	32	68	5	35	65	5	33	67
Konsulenter (35-36)	4	24	76	5	18	82	5	15	85	5	23	77
AC-specialister	36	42	58	36	48	52	36	46	54	36	49	51
AC-generalister	23	59	41	21	59	41	23	61	39	22	60	40
Kontormedarbejdere	28	94	6	28	93	7	27	95	5	23	94	6
Øvrige incl. Studenter	3	46	54	4	25	75	4	27	73	9	49	51
Alle grupper	100	59	41	100	60	40	100	60	40	100	59	41

Personale fordelt efter alder. Antal og Pct. 1999-2001.

	Ultimo 1999		Ultimo 2000		Ultimo 2001	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
-20	0	0	1	0	2	0
20-29 ¹¹	46	10	40	10	72*	16
30-39	157	35	143	34	144	32
40-49	127	29	118	28	118	26
50-59	96	22	104	25	104	23
60-	16	4	13	3	14	3
I alt	442	100	419	100	454	100

Personaleomsætning. 1998-2001¹²

Omsætning	1998	1999	2000	2001
Ansættelser ¹³	45	42	31	67
Fratrædelser	41	52	55	45 ¹⁴
Personaleomsætning i pct.	9	12	13	10

¹¹ I 2000 blev der vedtaget en beslutning om at Miljøstyrelsen i 2001 skulle øge antallet af studentermedhjælpere. Stigningen i alderskategorien "20-29" kan forklæres ud fra gennemførelsen af denne beslutning, da 28 af de 72 er studentermedhjælpere.

¹² Personaleomsætningen er opgjort som antal fratrådte i pct. af antal ansatte jf. tabel 1. Opgørelsen omfatter ikke rokeringer med opgaver som følge af strukturendringer.

¹³ Ansættelser og fratrædelser af fastansatte inden for perioden inklusive rokeringer fra og til andre institutioner inden for ministerområdet.

¹⁴ Heraf 15 rokeringer til andre institutioner indenfor MEM.

Over-/merarbejde. Timer 1998-2001

Antal timer (incl. Tillæg)	1998	1999	2000	2001
Over- og merarbejdstimer sendt til udbetaling	18.177	15.641	10.945	12.366
Over- og merarbejdstimer sendt til afspadsering	20.522	11.436	12.595 ¹⁵	5508 ¹⁶
Samlet antal mer- og overarbejdstimer i alt	38.699	27.077	23.362	17.874
Udbetalt mer- og overarbejdstimer pr. årsværk	41	37	27	29
Afspadserede mer- og overarbejdstimer pr. årsværk	46	27	30	13
Samlet mer- og overarbejdstimer pr. årsværk ¹⁷	87	64	57	42

Efteruddannelse. Antal og udgifter 1998-2001

	1998	1999	2000	2001
Antal kurser	692	708	666	779
Antal medarbejdere på kursus	336	333	298	368
Samlede direkte udgifter til efteruddannelse (mio. kr.)	3,2	3,4	3,5 ¹⁸	3,8
Antal timer anvendt på kurser	-	-	13.300	15.085
Antal ansatte	470	442	419	454
Udgifter pr. ansat (kr.)	6.810	7.690	8.353	8.370
Timer pr. ansat			32	33

Sygefravær. Antal 1998 – 2001

Sygefravær	1998	1999	2000	2001
Antal ansatte	470	442	419	454
Antal sygedage ¹⁹	3.674	3.311	2.935	3.112
Antal sygedage pr. ansat	7,8	7,5	7,0	6,9

¹⁵ Miljøstyrelsen har ikke før indførelsen af elektronisk tidsregistrering i 1999 ført et samlet regnskab over kontormedarbejdernes afspadsering, idet dette er blevet administreret lokalt i kontorerne. Dette kan naturligvis påvirke det samlede billede. Af de 12.595 over- og merarbejdstimer som blev sendt til afspadsering i 2000 udgjorde overarbejdstimerne kun 352 timer.

¹⁶ Faldet i optjening af merarbejde i 2001, set i forhold til de forrige år, skyldes formentlig et øget fokus på hvornår arbejde ud over den normerede arbejdstid skal kategoriseres som fleksid eller merarbejde.

¹⁷ Findes ved at dele det samlede antal mer- og overarbejdstimer i alt med det givne årsværkstal fra det pågældende år (se tabel 1. over personaleforbrug).

¹⁸ Heraf udgør udgifter til kontorseminarer kr. 265.000. Dette tal er ikke opgjort for tidligere år.

¹⁹ Opgjort som antal fraværsdage på arbejdsdage på grund af sygdom incl. langtidssygdom (ekskl. barns første sygedag).

Medarbejdere ansat under det rummelige arbejdsmarked opdelt på de forskellige ordninger

Ordning	Antal medarbejdere ansat på ordningen ultimo 2001		
	M	K	I alt
Puljejob	5	2	7
Fleksjob	2	4	6
I alt	7	6	13

Grønt regnskab 2001

Miljøstyrelsens arbejde med det grønne regnskab er en del af styrelsens samlede interne miljøpolitik og handlingsplan for 2001 - 2004. Den overordnede målsætning i ministeriets politik er, at vi skal løse vores opgaver med en så lille miljøpåvirkning som muligt. De overordnede indsatsområder er miljøledelse og aktiv medarbejderinddragelse, grønne indkøb, drift og produktion, anlæg, affald, transport, farlige stoffer og formidling.

I Miljøstyrelsens interne miljøhandlingsplan er herudover i 2001 yderligere sat fokus på forholdet mellem miljø og arbejdsmiljø.

Miljøledelse

Miljøstyrelsen arbejder mod at blive EMAS –registreret i 2002. Der er nedsat en styregruppe for arbejdet, og udpeget 6 arbejdsgrupper bestående af deltagere fra alle Miljøstyrelsens kontorer, samt udarbejdet en indledende miljøgennemgang.

Transport

I samarbejde med ministeriets øvrige institutioner er der indarbejdet en række miljøvilkår i ministeriets nye retningslinier for tjenesterejser, herunder reduktion i antallet af nationale flyrejser, fremme af offentlig transport med tog og bus m.m. Miljøstyrelsens erfaringer med transportområdet blev formidlet på møder, og på baggrund af vores erfaringer er der gennemført transportundersøgelser i resten af ministeriet, ekskl. GEUS. Resultaterne er brugt til at udarbejde en transportplan for ministeriet.

Indkøb

Der købes så vidt mulig miljømærkede produkter og anvendes miljøcertificerede leve-ran-dø-rer ved nyerhvervelse af møbler, belysning, kontorartikler, papir, kontormaskiner, tryk-sa-ger m.m. Vi arbejder løbende på at finde nye miljøvenlige produkter, jf. tabel x.

Nye Indkøb af kontorartikler og inventar i Miljøstyrelsen 2001

Produktgruppe	Leverandør	Miljøforhold (miljømærkning, Miljøcertificering e.a.)
Elartikler		Det er i december vedtaget at hele ministeriet fremover indkøber A-mærkede elartikler
Kontormøbler	Bondo og Håg	EMAS og ISO 14001
Rengøringsmidler	Diversy – Lever	Svanemærkede
Papir	Canon	Der indkøbes svanemærket genbrugspapir
Kontorartikler.	Lyreco	Der indkøbes i det omfang det er muligt udelukkende miljømærkede (svanemærkede) kontorartikler efter en fælles ministeriel aftale.
		Alle indkøbte kontorartikler er pvc-fri
IT-udstyr	Fujitsu – Siemens	Energimærke A og svanemærket udstyr. Endvidere er kabler til IT-udstyr nu pvc-fri. Se "elartikler"
Vask og vaskemidler	Diversy – Lever	Svanemærkede

Forbrug

Vi har i 2001 særligt fokuseret på styring af energiforbruget og indkøbsområdet. Ud over konkrete indsatser er det annonceret via opslag i elevatorer, og via nyhedsbreve på intranettet, hvorledes medarbejderne selv kan gøre en grøn indsats. Herudover er der på alle introduktionsmøder for nyansatte et fast indlæg om Miljøstyrelsens interne miljøarbejde.

Miljøstyrelsens samlede papirforbrug er faldet i 2001 med ca. 1 mio. ark i forhold til 2000, dvs. til det laveste niveau registreret siden 1993, hvor der var ca. 100 færre medarbejdere. En stor del af dette fald skyldes at en stor del af vores publikationer nu kun lægges op på internettet.

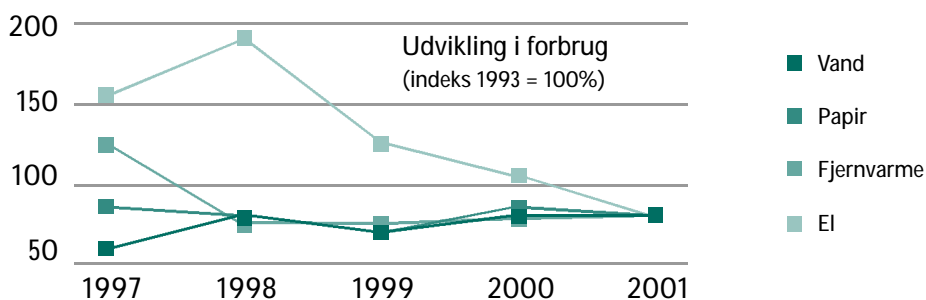
Elforbruget i Miljøstyrelsen er faldet markant i forhold til 2000. I Strandgade er elforbruget faldet med 8 % til det laveste siden 1993. På Wilders

Plads er elforbruget faldet en anelse i forhold til 1999, men med hele 33 % i forhold til 2000. Det undersøges primo 2002 hvorfor forbruget var ekstraordinært højt i 2000.

Vores samlede klimakorrigerede varmeforbrug er faldet med 8% i forhold til 2000, primært ved et jævnt faldende forbrug på Wilders Plads.

Miljøstyrelsens vandforbrug stiger fortsat svagt til trods for at der er installeret vandbesparende foranstaltninger. Stigningen er begrundet i øget badning og bedre badefaciliteter i forbindelse med cykling til arbejde. Stigningen er mest markant i Strandgade 29 (10 %), hvor de fleste badefaciliteter er placeret. Det øgede vandforbrug må delvist forventes at modsvares af et tilsvarende lavere forbrug i medarbejdernes hjem.

Forbrug af fjernvarme, el, vand og papir. 1997-2001 (Indeks 1993=100).

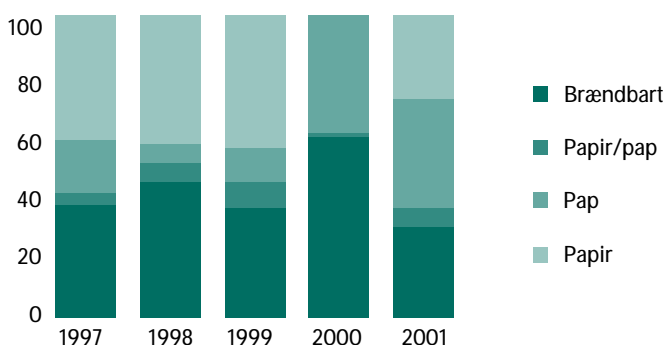

Ovenfor vises alene udviklingen i vand-, fjernvarme- og elforbrug i Strandgade 29. Energiforbruget i Miljøstyrelsens øvrige lejemål er angivet i nedenstående talbilag. Udviklingen i papirforbrug gælder dog for hele Miljøstyrelsen.

Udvikling i udsortering af papir fra det brændbare affald.

Miljøstyrelsens affaldsmængder er i 2001 umiddelbart steget med 17 tons. Dette tal inkluderer reeturnering af 36 t. papir/pap arkivalier fra Rigsarkivet til Makulering, så reelt er affaldsproduktionen faldet med 18 tons på papir- og papområdet, og samtidig med 1 tons på brændbart affald.

Udsortering af papir fra det brændbare affald.²⁰

Arbejds miljø

Med revisionen af Miljøministeriets miljøpolitik er miljø- og arbejdsmiljøarbejdet blevet samlet under et fælles sundhedsbegreb, hvorfor arbejdsmiljøarbejdet fremover også rapporteres i det grønne regnskab.

Miljøstyrelsens miljø- og arbejdsmiljøarbejde er forankret i et nyoprettet fælles Miljø- og sikkerhedsudvalg (MISU), med det mål at tage både pludseligt opståede, samt fremadrettede problematikker op, og løse disse ud fra både miljø- og arbejdsmiljømæssige hensyn. For langsigtede indsatsområder udarbejdes handlingsplaner til vores miljøhandlingsplan.

Miljøstyrelsen gennemfører én gang årligt en Arbejdspladsvurdering (APV), for at tage pulsen på arbejdsmiljøet. Målet med en APV er at sikre et godt fysisk såvel som psykisk arbejdsmiljø. Gennemgangen af hovedtemaerne i APV'en for 2001 viste, at medarbejderne hovedsageligt oplevede indeklimaet og rengøringen som de største årsager til et dårligt arbejdsmiljø. Endvidere blev problemer med støj, rygproblemer (ergoterapeutproblemer) og stress også nævnt.

Derudover kan det nævnes, at der i 1999, 2000 og 2001 ikke er registreret sager om uheld uden eller med personskade, arbejdsulykker eller arbejdsbetingede lidelser, ligesom der ikke er registreret fravær på grund af arbejdsskader.

Værdien af årets miljøindsats:

Som noget nyt har vi i år beregnet besparelsen ved miljøindsatsen. Miljøindsatser har både direkte og indirekte effekter. Eksempelvis har papirforbruget en direkte sammenhæng med kopierings- og printeropgaven. Derfor vil der være en række indirekte effekter som mindre elforbrug, mindre forbrug af toner, mindre transportarbejde m.m., når papirforbruget falder. Alle disse faktorer kan beregnes, men her tages blot udgangspunkt i de direkte effekter indenfor de valgte indsatsområder.

²⁰ Inkl. returaffald fra Rigsarkivet.

Teoretisk værdi af miljøbesparelser i 2001.

Forbrugsområde 2001	Værdi af indsats	Sparede enheder	Besparelse i kr. i forhold til 2000
	2001- priser		
Varmeforbrug	370 kr. pr. MWh	62 MWh	22.940
Elforbrug	1,20 kr. pr. kWh	190.000 kWh*	228.000
Vandforbrug	23 kr. pr. m ³	- 200	-4.600
Papirforbrug	0,065 kr. pr. ark	1.090.000	70.850
Besparelse samlet:			317.190

* Der blev i 2000 registreret et usædvanligt højt el-forbrug. I 2001 er der registreret et forbrug på niveau med 1999. Miljøstyrelsen undersøger om der er andre forhold end et (tidligere) IT- serverforbrug, der kan have haft indflydelse på forbruget.

Vores teoretiske besparelse i 2001 opgjort direkte i kr. var altså i 2001 ca. 317.000, kr. set i forhold til forbruget i 2000. Imidlertid har der været en prisudvikling fra 2000, til 2001, der reducerer denne besparelse betragteligt. Eksempelvis steg papirprisen fra 2000 til 2001 med ca. 50 %, hvilket reducerer besparelsen betydeligt

På trods af prisudviklingen har vi sparet knap 200.000,- kr. på bedre kontrol og miljøadfærd i 2001. Resultaterne viser hermed at miljøindsatsen kan betale sig.

Kommende indsatser

Målet er i foråret 2002 at udgive en miljøredogørelse for Miljøstyrelsen som grøn virksomhed. Herudover vil vi mere specifikt fokusere på:

- Yderligere reduktion af el- og varmeforbruget,
- Reduktion i vandforbrug
- Ny mere detaljeret affaldskortlægning og reduktion i affaldsmængder
- Anvendelse af mere miljørigtige produkter ved reparationer, ombygninger i Miljøstyrelsen
- Intern efteruddannelse af Miljøstyrelsens nøgle personer indenfor de nævnte områder, herunder de håndværkere vi benytter, samt intern vidensformidling til alle medarbejdere.

På indkøbsområdet vil der generelt for hele ministeriet blive sat fokus på mere miljørigtige valg af kursus- og konferencesteder, på økologisk kantine-drift, og brugen af mere miljøvenlige kopimaskiner.

Grønt regnskab 2001 i tal:

Energiforbrug. 1997-2001, Strandgade 29

Energiforbrug	1997	1998	1999	2000	2001
Energiforbrug, MWh – målt					
Fjernvarme	467	484	457	483	507
El, hovedbygning	379	378	285 ²¹	394	361
Energiforbrug, MWh –korrigeret					
Fjernvarme	424	484	496	556	540
Nøgletal(kWh/m2)					
Fjernvarme, korrigeret	63	71	73	83	80
El	56	56	42	58 ²²	43
Forbrugsudv. - indeks 1993 (%)					
Fjernvarme	63	72	73	83	80
El, hovedbygning	86	86	64	90	82

Energiforbrug. 1997-2001, Wil ders Plads, bygning O, D, L og W

Energiforbrug	1997	1998	1999	2000	2001
Energiforbrug, MWh – målt					
Fjernvarme			264	234	199
El		211	404	599 ²³	402
Energiforbrug, MWh –korrigeret					
Fjernvarme			287	258	212
Nøgletal(kWh/m2)					
Fjernvarme, korrigeret			51	46	38
El			72	106	72
Forbrugsudv. - indeks 2000 (%)					
Fjernvarme					
El, hovedbygning					

Vandforbrug. 1997-2001 (Strandgade 29).

Vandforbrug	1997	1998	1999	2000	2001
Vandforbrug, m3	3100	1768	1663	1961	2115
Nøgletal, (m3/ansat)	10	7	6	7	8
Forbrugsudv. – indeks 1993 (%)	125	71	67	71	85

²¹ Energikonsulentent har oplyst, at der ultimo 1999 blev udskiftet en elmåler p.g.a. målerfejl.

²² Arealberegningsgrundlaget er ændret løbende. Af hensyn til sammenlignelighed er anvendt det tidligere grundlag på 6767 m2 for Strandgade 29. Ny energikonsulent anslår areal til 314, hvilket ændrer væsentligt i beregning.

²³ Elforbruget er markant højere i 2000 i forhold til de øvrige år. Dette forhold er ved at blive undersøgt

Vandforbrug. 1997-2001 (Wil ders Plads).

Vandforbrug	1997	1998	1999	2000	2001
Vandforbrug, m3				1322	1368
Nøgletal, (m3/ansat)				8	8
Forbrugsudv. – indeks 2000 (%)					

Papirforbrug. 1997-2001.

Papirforbrug	1997	1998	1999	2000	2001
Forbrug, antal ark (1000) ²⁴	8.670	10.769	6.875	5.895	4.804
Nøgletal, ark/ansat	18.847	24.364	16.250	14.069	10.918
% genbrugspapir	100	75	100	100	100
Forbrugsudvikling – indeks 1993 ²⁵	156	194	124	106	86
Forbrug, internt trykkeri, antal ark (1000)	4700	3900	2.676	2747	1497

Affal dsmængder. 1997-2001.

Affaldsfraktioner (ton)	1997	1998	1999	2000	2001
Papir	34,30	36,29	36,28	49,41	27,79
Pap	2,64	4,88	5,5	22,70	5,76
Blandet pap & papir	14,82	4,75	11,03		35,72 ²⁶
Glas	0,23	0,24	0,67	0,86	0,68
Elektronisk affald	0,39	0,23	-		
Andet affald, brændbart	33,29	31,11	40,27	24,86	23,98

CO 2 emission, Strandgade 29

CO2 i tons – samlet	1997	1998	1999	2000	2001
EI	303	302	228 ²⁷	312	289
Varme	107	111	55	57	61
Total			283	369	349

CO2 emission, Wil ders Plads

CO2 i tons – samlet	1997	1998	1999	2000	2001
EI		169	323	479 ²⁸	321
Varme			32	28	24
Total			355	507	345

²⁴ Papirforbruget er incl. forbrug i Miljøstyrelsens interne trykkeri.

²⁵ Inkl. forbrug i Miljøstyrelsens interne trykkeri.

²⁶ Affald fra en ekstraordinær enkeltstående makulering af "ikke-relevant" sagsmateriale efter sager overdraget til Rigsarkivet.

²⁷ CO2 emissionen: Der tages forbehold p.g.a. fejlmåler og deraf for lavt tal.

²⁸ Det usædvanligt høje elforbrug medfører forbehold overfor CO2 emissionen.

Omkostningsdækkede aktiviteter

Resultatopgørelse for gebyrer 2001 i 1.000 kr

Provenu (indtægt)	2.073
Omkostninger	3.396
Årets resultat	-610

Akkumuleret resultat 1998-2001 i 1.000 kr.

1998	-1.921
1999	-1.057
2000	-759
2001	-610
Akkumuleret resultat	-4.347

Andre tilskudsfinansierede aktiviteter

(bl.a. udarbejdelse af analyser) i 2001 i 1000 kr

EU-forskningsmidler	441
Nordisk Ministerråd	1.000

Bilag 3:

Regnskaber for tilskud og miljøbistand

23.22. Jordforurening

23.22.06. Afhjælpende foranstaltninger, værditabslov (tekstanm. 53)

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001						2002	
	Videre-	Bevilling	I alt til	Afgivne	Videre-	Hensæt-	Videre-	Bevilling
	førsel, primo		rådighed	tilsagn, udgift	førsel, ultimo	elser, ultimo	førsel, primo	
Tilsagn	0,0 ²⁹	18,2	18,2	17,7	0,5	70,4	0,0	25,5
Indtægter	-	0,2	0,2	0,2	-	-		0,1

Aktivitetsoversigt³⁰

Mill. kr.	Regnskab			Budget ³¹	2001		
	1998	1999	2000		Regnskab	Diff.	
(løbende priser)							
Antal ansøgte tilsagn	121	230	212	200	184	16	
Antal afgivne tilsagn ³²	78	61	132	120	169	-49	
Behovsdækning							
(dvs. (2) i % af (1))	64	27	62	60	92	32	
Gnsnt. tilsagnsbeløb							
(dvs. (5):(2)) 0,9	1,0	0,6		0,2	0,2	-	
Tilsagn i alt (mill. kr.)	67,4	60,5	75,0	24,7	34,7	9,3	

Forskellen mellem budget og regnskab vedr.
tilsagn skyldes gendisponering af mindreforbrug
ved afsluttede projekter.

²⁹ Den udisponerede tilsagnsramme ultimo 2000 videreføres ikke, da der ikke er videreførselsadgang.

³⁰ Det bemærkes, at det samlede disponerede tilsagnsbeløb i aktivitetsoversigterne indeholder gendisponering af mindreforbrug vedr. afsluttede projekter, men ikke disponering vedr. lån til egenbetaling, og derved adskiller sig fra opgørelsen i tilskudsregnskabet, jf. i øvrigt noten hertil.

³¹ Budgettet dækker tilsagn vedrørende afværgeforanstaltninger, mens regnskabet dækker tilsagn til både afværgeforanstaltninger og undersøgelser. For budgettet er lagt til grund, at 90% af bevillingen anvendes til afværgeforanstaltninger, mens de resterende 10% medgår til undersøgelser.

³² Antal afgivne tilsagn omfatter såvel undersøgelses- som oprydningssager. I de fleste tilfælde omfatter et tilsagn begge elementer, men optælles kun som ét tilsagn.

Tilsagn fordelt på indsatsområder

Mill. kr.	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab
(løbende priser)	1998	1999	2000	2001
Undersøgelser	6,5	7,2	7,0	12,5
Oprydninger	60,9	53,3	68,0	22,1
Lån m.v.	2,1	0,7	0,4	0,1
I alt	69,5	75,0	61,2	34,7

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001				2002			
	Videre-	Bevilling	I alt til	Afgivne	Videre-	Hensæt-	Videre-	Bevilling
	førsel,		rådighed	tilsagn,	førsel,	elser,	førsel,	
	primo		udgift	ultimo	ultimo	primo		
Tilsagn	0,0 ³³	15,0	15,0 ³⁴	9,8	1,1 ³⁵	34,2	0,0	7,3

Aktivitetsoversig³⁶

Mill. kr.	Regnskab	Regnskab	Regnskab		2001		
(løbende priser)	1998	1999	2000		Budget	Regnskab	Diff.
Antal nye tilsagn	22	26	28		21	26	5
Tilskud i alt							
(mill. kr.)	18,2	16,0	16,3		15,0	14,7	0,3
Gnsnt. tilskudsbeløb							
(dvs. (2):(1))	0,8	0,7	0,6		0,7	0,6	0,1

Tilsagn fordelt på aktiviteter

Mill. kr.	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab
(løbende priser)	1998	1999	2000	2001
Udredningsproj.	5,0	6,4	5,0	6,8
Feltprojekter	12,2	9,2	10,1	7,2
Andet	1,0	0,4	1,2	0,7
I alt	18,2	16,0	16,3	14,7

³³ Den udsponerede tilsagnsramme ultimo 2000 videreføres ikke, da der ikke er viderførselsadgang.

³⁴ Herudover er der yderligere afgivet tilsagn for 1,4 mill. kr., som hidrører fra mindreforbrug vedr. projekter, der er afsluttet i 2000.

³⁵ Som følge af startvanskeligheder i forbindelse med ændret kontering af tilskud vil der i forbindelse med primokorrekationer skulle foretages korrektioner i bevillingsafregninger for alle de omfattede ordninger. Korrektionerne skyldes udestående kontraktbeløb vedr. drift og udbetalte regninger på drift, der rettelig skulle have været registreret som træk på hensættelser. Primokorrekationen er på 4,1 mill. kr.

³⁶ Der er sket en korrektion for antallet af tilskud til nye projekter for 1996, 1997 og 1998, således at der alene medtages nye projekter, mens merbevillinger til tidligere igangsatte projekter ikke er medtaget.

Projekter fordelt på indsatsområder 1998-2001

	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab
	1998	1999	2000	2001
Feltprojekter, klorerede opløsningsmidler	3	7	8	7
Feltprojekter, olie- og benzin	4	4	1	1
Feltprojekter, blandingsforureninger	0	1	2	2
Feltprojekter, øvrige	1		1	1
Udredningsprojekter	14	14	14	10
I alt	22	26	26	21

23.23. Renere produkter og genanvendelse

23.23.04. Indsamlingsordninger vedr. dæk og blyak-kumulatorer (Driftsbevilling)

23.23.04.10. Indsamlingsordning vedr. dæk

Tilskudsregnskab

	2001					2002		
Mill. kr.	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Forbrug	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	6,9	38,8	45,7	52,3	-5,8	-	0,0 ³⁷	38,7
Indtægter	-	40,0	40,0	40,8	-	-	-	40,0

Gebyrordninger skal balancere over en årrække.

Efter flere år med opsparing er bekendtgørelsen ændret med et øget afløb til følge. Der budgetteres på den baggrund med at ordningen vil gå i balance i 2002.

Aktivitetsoversig

Mill. kr.	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab
(løbende priser)	1998	1999	2000	2001
Antal virksomh.	30	38	39	53
Udgifter i alt	14,9	20,7 ³⁸	42,5	52,3
Gensn. Udbetalt beløb ((2):(1))	0,5	0,55	1,09	0,99

³⁷ Der er overført 5,8 mill. kr. fra underkonto 40

³⁸ Beløbet vedrører Dækbranchens Miljøfonds udgifter vedr. tilskud og administration.

Oversigt over gebyrsatser

Nye og brugte dæk til motorcykler og personbiler af alle dimensioner	8 kr. pr. stk.
Nye og brugte dæk til vare- og lette lastbiler	20 kr. pr. stk.
Nye og brugte dæk til lastbiler og busser	60 kr. pr. stk.
Nye og brugte dæk til entreprenørmaskiner og traktorer	180 kr. pr. stk.

Resultatopgørelse

1.000 kr.	Udgifter	Indtægter
Provenu (indtægter)		40.826
Direkte omkostninger ³⁹	53.540	
Indirekte omkostninger		
Afskrivninger		
Forrentning		
Årets resultat		-12.714

Akkumuleret resultat. Ultimo 2001

Mill. kr.	1996	1997	1998	1999	2000	2001	I alt
Resultat	5,1	3,7	0,0	1,1	-11,6	-12,7	-5,8

23.23.04.30. Indsamlingsordning vedr. blyakkumulatorer

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001						2002	
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Forbrug	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Udgifter	40,4	5,8	46,2	6,7	43,1	-	43,1	5,7
Indtægter	-	5,8	5,8	9,5	-	-	-	5,8

De indsamlede mængder er fortsat stigende. I 2002 er der indsamlet 16,4 tons mod 15,7 tons i 2000. Det forventes derfor, at den ændring af ordningen, som trådte i kraft primo 2001, vil skabe balance i ordningen over en årrække.

³⁹ Beløbet er incl. udgifter til Told og Skat for administration på 1,2 mill. kr.

Oversigt over gebyrsatser

Kategori	Sats
1. Blyakkumulatorer på indtil 100 Ah til start af stempelmotorer	6 kr. pr. stk.
2. Blyakkumulatorer på 100 Ah og derover til start af stempelmotorer	12 kr. pr. stk.
3. Andre blyakkumulatorer	9 kr. pr. kWh

Resultatopgørelse

1.000 kr.	Udgifter	Indtægter
Provenu (indtægter)		9.471
Direkte omkostninger	6.703	
Indirekte omkostninger		
Afskrivninger		
Forrentning		
Årets resultat		2.768

Akkumuleret resultat. Ultimo 2000

Mill. kr.	1997	1998	1999	2000	2001	I alt
Resultat	10,4	10,5	7,4	6,7	2,8	43,1

23.23.04.40. Biler

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001					2002		
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Forbrug	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Udgifter	91,3	180,0	271,3	105,4	221,8	-	215,9 ⁴⁰	180,9
Indtægter	-	180,0	180,0	235,9	-	-	-	181,0

Der er fortsat en betydelig afvigelse i forhold til de forventede udbetalinger. Ordningen er blevet evalueret ultimo 2001, og der arbejdes på en revision af ordningen, med henblik på at skabe bedre balance mellem indtægter og udgifter.

⁴⁰ Der overføres 5,8 mill. kr. til underkonto10.

Oversigt over gebyrsatser

Kategori	Sats
Årligt miljøbidrag for ejere af person- og varebiler	90 kr.

Resultatopgørelse

1.000 kr.	Udgifter	Indtægter
Provenu (indtægter)		235.846
Direkte omkostninger ²⁴	105.410	
Indirekte omkostninger		
Afskrivninger		
Forrentning		
Årets resultat		130.436

Akkumuleret resultat. Ultimo 2000

Mill. kr.	2000	2001	I alt
Resultat	91,3	130,4	214,9

23.23.05. Indsamlingsordning vedr. nikkel-cadmium-batterier (Lovbunden).

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001				2002			
	Videreførsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Forbrug	Videreførsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videreførsel, primo	Bevilling
Udgifter	-	26,4	26,4	13,6	-	-	-	26,7

Mindreforbruget skyldes at der er indsamlet færre batterier end forventet, idet de indsamlede mængder dog er steget væsentligt i 2001.

Aktivitetsoversigt

Indsamlede mængder (ton)	Regnskab 1998	Regnskab 1999	Regnskab 2000	Regnskab 2001
1 – Forventet	120,0	120,0	120,0	120
2 – Faktisk	78,0	66,0	58,0	90,6
3 – Difference	42,0	54,0	62,0	29,4

De indsamlede mængder er steget væsentligt i 2001 bl.a. som følge af en intensiv information-skampagne.

23.23.11. Renere produkter m.v.
 (tekstanm. 52) (Reservationsbevilling)
 23.23.11.10. Renere produkter

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001						2002	
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Udgifter	0,1	59,4	59,5	34,2 ⁴¹	24,0 ⁴²	132,0	19,1 ⁴³	44,8

Mindreforbruget skyldes, at ordningen blev ramt af udgiftsstoppet ultimo 2001. Der var indkommet ansøgninger, som mindst svarer til restbeløbet.

Aktivitetsoversig

Mill. kr.	Regnskab			Budget	2001	
	1998	1999	2000		Regnskab	Diff.
(løbende priser)						
Antal ansøgte tilsagn	101	338	548	350	273	-77
Antal afgivne tilsagn	58	184	390	200	163	-37
Behovsdækning (dvs. (2) i % af (1))	57	54	71	65	60	- 5
Gnsnt. tilskudsbeløb (dvs. (5):(2))	1,0	0,5	0,3	0,3	0,3	-
Tilsagn i alt (mill. kr.)	59,4	94,5	124,7	59,4	45,4 ⁴⁴	14,1

⁴¹ Beløbet er opgjort til 35,4 mill. kr. i statsregnskabet. Det korrekte beløb er 34,2 mill. kr. Uoverensstemmelsen vedrører 3 kontraktbeløb vedr. drift, svarende til 1,4 mill. kr., og udbetalte regninger på drift, svarende til 1,1 mill. kr., der ved en fejl ikke var med i opgørelsen over kontraktbeløb-/udbetalinger. Herudover var der uoverensstemmelser vedrørende udbetalinger på sammenlagt 155.820 kr., der ved en fejl ikke var med i den oprindelige opgørelse. Endelig er et beløb på 180.000 kr. talt med for meget i opgørelsen over kontrakter. Dvs. at beløbet består af følgende: Netto tilsagn RP: 37,5 mill. kr., kontrakter:- 7,9 mill. kr.,Udbetalinger kto. 33 + 4,6 mill. kr. I alt 34,2 mill. kr.

⁴² Som følge af startvanskeligheder i forbindelse med ændret kontering af tilskud vil der i forbindelse med primokorrekationer skulle foretages korrektioner i bevillingsafregninger for alle de omfattede ordninger. Korrektionerne skyldes udestående kontraktbeløb vedr. drift og udbetalte regninger på drift, der rettelig skulle have været registreret som træk på hensættelser. Primokorrekationen er på - 1,3 mill. kr.

⁴³ Der er foretaget en besparelse på videreførelsesbeløbet på 4,9 mill. kr.

⁴⁴ Opgørelsen omfatter alle afgivne tilsagn incl. evt. bortfald

I overensstemmelse med prioriteringsplanen har indsatsen i 2001 været fordelt på en række delområder

Affald og genanvendelse	10,6
Fuldskalaforsøg	5,4
Miljøkompetence	5,9
Miljømærkefremmeordningen	0,7
Renere produkter – udvikling	22,8

23.23.11.15. Renere produkter – tilbageføring af CO2

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001					2002		
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	6,1	59,1	65,2	49,1	16,1	77,9	10,1 ⁴⁵	60,0

Mindreforbruget skyldes, at ordningen blev ramt af udgiftsstoppet ultimo 2001. Der var indkommet ansøgninger som mindst svarer til restbeløbet.

Aktivitetsoversigt

Mill. kr.	2001		
	Budget	Regnskab	Diff.
(løbende priser)			
Antal ansøgte tilsagn	250	204	-46
Antal afgivne tilsagn	200	152	-48
Behovsdækning			
(dvs. (2) i % af (1))	65	75	+10
Gnsnt. tilskudsbeløb			
(dvs. (5):(2))	0,3	0,3	-
Tilsagn i alt (mill. kr.)	60	50,7 ⁴⁶	10,9

⁴⁵ Der er foretaget en besparelse på det videreførte beløb på 6,0 mill. kr.

⁴⁶ Opgørelsen omfatter alle afgivne tilsagn incl. evt. bortfald.

I overensstemmelse med prioriteringsplanen har indsatsen i 2001 været fordelt på en række delområder

Affald og genanvendelse	8,4
Miljøkompetence	19,6
Renere produkter – udvikling	17,0
SO Renere Teknologi 2.5	1,7
SO Substitution 2.1.1	4,0

23.23.11.20. Miljømærkeordninger

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2000				2001			
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Forbrug	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Udgifter	6,9	16,7	23,6	20,3	3,3	-	3,3	19,2
Indtægter	-	5,5	5,5	5,6	-	-	-	8,0

23.23.11.40. Formidlingsaktiviteter vedr. affald og genanvendelse.

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001				2002			
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	0,0	4,4	4,4	4,4	0,0	1,5	0,0	4,4

23.23.12. Miljøstyring og -revision m.v. i virksomheder (Reservationsbevilling)

Tilskudsregnskab								
	2001						2002	
Mill. kr.	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Forbrug	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0
Udgifter	4,7	-	4,7	2,9	1,7		1,7	0,0

En del projekter har været afviklet langsommere end forventet, hvorfor udgifterne først falder i 2002.

23.24. Miljøforanstaltninger i landbruget

23.24.31. Aktiviteter vedr. bekæmpelsesmidler (tekst-anm. 52) (Reservationsbevilling)

Tilskudsregnskab								
	2001						2002	
Mill. kr.	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Udgifter	14,3	19,2	33,5	21,5	11,9	-	3,8 ⁴⁷	19,7

Mindreforbruget skyldes, at der har været en del forsinkelser med bevillingsrunder, hvorfor man ikke har nået at igangsætte det forventede antal projekter.

⁴⁷ Der er foretaget en besparelse på det videreførte beløb på 8,1mill. kr.

Oversigt over udgifter på bekæmpelsesmiddel området

Mill. kr. (løbende priser)	Regnskab			2001	
	1998	1999	2000	Budget	Regnskab
Revurdering m.v.	3,0	4,7	5,0	6,6 ⁴⁸	5,7
Information	1,0	-	0,1	0,1	0,1
Forskning og udvikling m.v.	13,4	14,4	7,2	26,8 ⁴⁹	15,7
I alt	17,4	19,1	12,3	33,5	21,5

Aktivitetsoversigt over midlerne til forskning

Mill. kr. (løbende priser)	Regnskab 1998	Regnskab 1999	Regnskab 2000	Regnskab 2001
Antal igangværende proj.	26	52	42	64
Tilskud i alt (mill. kr.)	13,4	14,4	7,2	15,8
nsnt. tilskudsbeløb (dvs. (2):(1))	0,5	0,3	0,2	0,2

Udgifter til forskning fordelt på indsatsområder

Mill. kr. (løbende priser)	Regnskab 1998	Regnskab 1999	Regnskab 2000	Regnskab 2001
Grundvand	0,1	0,4	0	0
Miljø	10,1	10,1	5,2	9,0
Sundhed	1,3	0,5	0	2,0
Forebyggende	0,6	0,3	0,1	0,5
Diverse	1,3	3,1	1,9	4,2
I alt	13,4	14,4	7,2	15,7

⁴⁸ Heri indeholdt beløb overført fra 2000 og rammebevillingen 2001

⁴⁹ Heri indeholdt beløb overført fra 2000, rammebevillingen for 2001 og akt. nr. 155, 156 og 157.

23.26. International miljøbistand
 23.26.11. Miljøstøtte til østlandene
 (tekstanm. 4, 52 og 104) (Reservationsbev.)
 23.26.11.10. Miljøstøtte udenfor Østersø-
 regionen m.v.

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001					2002		
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	0,0	274,9	274,9	272,9	3,8 ⁵⁰	411,9	0,0 ⁵¹	0,0

Aktivitetsoversig⁵²

Mill. kr. (løbende priser)	Regnskab			Budget	2001		
	1998	1999	2000		Regnskab	Diff.	
Antal tilsagn	64	104	82	82	96	14	
Tilskud i alt (mill. kr.)	212,9	245,1	196,1	243,7	283,7	40,0	
Gnsnt. tilskudsbeløb (dvs. (2):(1))	3,3	2,4	2,4	3,0	3,0	0	

Der er igangsat flere mindre projekter end forventet, herunder forprojekter og opfølgning på tidligere igangsatte projekter grundet tilbageførsel af annullerede projekter.

⁵⁰ Som følge af startvanskeligheder i forbindelse med ændret kontering af tilskud vil der i forbindelse med primokorrekturen skulle foretages korrektioner i bevillingsafregninger for alle de omfattede ordninger. Korrektionerne skyldes udestående kontraktbeløb vedr. drift og udbetalte regninger på drift, der retteligt skulle have været registreret som træk på hensættelser. Primokorrekturen er på 1,8 mill. kr. (1.753.068 kr.)

⁵¹ Der er foretaget en besparelse på videreførelsen på 1,8 og der er overflyttet 2,0 mill. kr. til underkonto 40.

⁵² For perioden til og med 1997 omfatter oversigten samtlige projekter vedrørende ho-ved-kontoen, herunder tilsagn til projekter indenfor Østersø-regionen, jf. underkonto 30 nedenfor

23.26.11.30. Miljøstøtte til Østersøregionen

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001					2002		
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	0,0	274,0	274,0	253,9	19,7 ⁵³	505,9	0,0 ⁵⁴	0,0

Aktivitetsoversig

Mill. kr.	Regnskab	Regnskab	Regnskab			2001	
(løbende priser)	1998	1999	2000		Budget	Regnskab	Diff.
Antal tilsagn	102	126	130		101	114	13
Tilskud i alt (mill. kr.)	264,9	281,0	283,0		274,0	277,8	3,8
Gnsnt. tilskudsbeløb (dvs. (2):(1))	2,6	2,1	2,2		2,7	2,2	0,5

Der er igangsat flere mindre projekter end forventet, herunder forprojekter og opfølgning på tidligere igangsatte projekter grundet tilbageførsel af annullerede projekter.

23.26.11.40 Tværgående aktiviteter

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001					2002		
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	0,0	60,0	60,0	78,0	0,2 ⁵⁵	51,0	0,0 ⁵⁶	0,0

⁵³ Som følge af startvanskeligheder i forbindelse med ændret kontering af tilskud vil der i forbindelse med primokorrekationer skulle foretages korrektioner i bevillingsafregninger for alle de omfattede ordninger. Korrektionerne skyldes udestående kontraktbeløb vedr. drift og udbetalte regninger på drift, der rettelig skulle have været registreret som træk på hensættelser. Primokorrekationen er på 0,4 mill. kr. (398.471 kr.)

⁵⁴ Der er foretaget en besparelse på videreførelsen på 12,2 mill. kr. og der er overflyttet 7,5 mill. kr. til underkonto 40.

⁵⁵ Der er overført i alt 9,5 mill. kr. fra henholdsvis underkonto 10 og 30. og som følge af startvanskeligheder i forbindelse med ændret kontering af tilskud vil der i forbindelse med primokorrekationer skulle foretages korrektioner i bevillingsafregninger for alle de omfattede ordninger. Korrektionerne skyldes udestående kontraktbeløb vedr. drift og udbetalte regninger på drift, der rettelig skulle have været registreret som træk på hensættelser. Primokorrekationen er på 8,7 mill. kr. (8.705.433 kr.)

⁵⁶ Der er foretaget en besparelse af videreførelsen på 0,2 mill. kr.

Aktivitetsoversig

Mill. kr.	Regnskab	Regnskab	Regnskab		2001		
(løbende priser)	1998	1999	2000		Budget	Regnskab	Diff.
Antal tilsagn	-	-	25		15	38	23
Tilskud i alt (mill. kr.)	-	-	69,2		60,0	69,5	9,5
Gnsnt. tilskudsbeløb							
(dvs. (2):(1))	-	-	2,8		4,0	1,8	2,2

Der er igangsat væsentlig flere projekter end forventet i forbindelse med øgede informationsaktiviteter i 2001.

Aktivitetsoversig

	Jord og andet	Institutioner	Natur	Affald	Luft og nukleare forhold	Vand	I alt
Baltikum	1,9	28,2		6,4	3	40,3	79,8
Nuklear østersø					23		23
Polen	11,7	4		18,8	3,6	18,1	56,2
Regionalt østersø	1	0,4		1,9		2,3	5,6
Rusland	4,2	10,4		15,1	0,9	33,4	64
Skov og natur	0,2		48,7			0,2	49,1
Østersø før 2001						0,2	0,2
Balkan/sortehavet		2,9				5,7	8,6
Balkanaktstykke	7,8			6,7	5,2	11,6	31,3
Bulgarien		0,4		15,4	0,1	6,8	22,7
Energistyrelsen				10	2,4	7,5	19,9
Hviderusland	0,3	0,6	0,6				1,5
Moldova		3,7				18,3	22
Nuklear øvrigt øst					42,5		42,5
Regional cent.asien		2			0,6	3,8	6,4
Rumænien		5,5		18,8		26,6	50,9
Skov og natur			20,3				20,3
Slovakiet	0,4	7,5		1,7	5,6	1,5	16,7
Tjekkiet						4,3	4,3
Tværg. Øvrigt øst	0,8					9,3	10,1
Ukraine	4,5	5		11,5		6,2	27,2
IFI-støtte	19						19
Info-aktiviteter	7,5	1,6					9,1
Tværg. MI. regi.	16,4	10		11,5	2	1,6	41,5
I alt	75,7	82,2	69,6	117,8	88,9	197,7	631,9

23.26.12. Miljøbistand til udviklingslande
(tekstanm. 52 og 104) (reservationsbevilling)

23.26.12.10. Miljøbistand til Sydøstasien

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001					2002		
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	0,0	197,3	197,3	196,4	2,2 ⁵⁷	430,8	0,0 ⁵⁸	-

Aktivitetsoversig

Mill. kr.	Regnskab 1998	Regnskab 1999	Regnskab 2000	Budget	2001	
(løbende priser)					Regnskab	Diff.
Aktivitet						
(antal igangsatte projekter)	40	49	23	42	25	17
Ressourceforbrug (mill. kr.)	225,7	236,5	167,0	197,3	206,7	9,4
Fordeling:						
-byernes miljøproblemer	67,2	81,2	69,4	57,3	90,0	-32,7
- industriel forurening	30,2	71,1	16,3	50,0	72,2	-22,2
- ødelæggelse af skovområder ¹	27,0	81,8	75,9	50,0	33,3	16,7
- ødelæggelse af kystområder	1,3	2,4	5,4	40,0	11,1	28,9

⁵⁷ Som følge af startvanskeligheder i forbindelse med ændret kontering af tilskud vil der i forbindelse med primokorrekationer skulle foretages korrektioner i bevillingsafregninger for alle de omfattede ordninger. Korrektionerne skyldes udestående kontraktbeløb vedr. drift og udbetalte regninger på drift, der rettelig skulle have været registreret som træk på hensættelser. Primokorrekationen er på 1,4 mill. kr. (1.371.241 kr.)

⁵⁸ Der er foretaget en besparelse af videreførelsen på 2,2 mill. kr.

23.26.12.20. Miljøbistand til det sydlige Afrika

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001					2002		
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	0,0	190,0	190,0	195,3 ⁵⁹	0,6 ⁶⁰	313,5	0,0 ⁶¹	-

Aktivitetsoversig

Mill. kr.	Regnskab	Regnskab	Regnskab		2001		
(løbende priser)	1998	1999	2000		Budget	Regnskab	Diff.
Aktivitet							
(antal igangsatte projekter)	23	20	23		40	36	4
Ressourceforbrug (mill. kr.)	139,8	129,8	147,0		190,0	193,9	-3,9
Fordeling:							
-byernes							
miljøproblemer	87,3	50,5	31,9		60,0	68,4	-8,4
- industriel							
forurening	15,7	44,4	56,6		60,0	59,4	0,6
- ødelæggelse af							
skovområder	35,8	2,7	57,9		50,0	54,4	-4,4
- forurening af							
vandressourcer	0,4	21,6	0,5		20,0	11,7	8,3
- ødelæggelse af							
kystområder	0,6	0,6	0,1		-	-	-

⁵⁹ Et tilsagn på 517.135 kr. blev afgivet i december 2001. Beløbet var indregnet i budgettet, men fejlagtigt er det ikke blevet registreret i regnskabet. Beløbet ville ikke have forårsaget overskridelse af rammen idet der er 0,6 mill. kr. i videreførsel ultimo. Tilsagnet vil blive finansieret ved genanvendelse af tilsagn hidrørende fra sager der lukkes i 2002

⁶⁰ Som følge af startvanskeligheder i forbindelse med ændret kontering af tilskud vil der i forbindelse med primokorrekationer skulle foretages korrektioner i bevillingsafregninger for alle de omfattede ordninger. Korrektionerne skyldes udestående kontraktbeløb vedr. drift og udbetalte regninger på drift, der rettelig skulle have været registreret som træk på hensættelser. Primokorrekationen er på 5,9 mill. kr. (5.919.548 kr.)

⁶¹ Der er foretaget en besparelse af videreførelsen på 0,6 mill. kr.

23.26.12.30. Tværgående aktiviteter

Tilskudsregnskab								
Mill. kr.	2001					2002		
	Videre-	Bevilling	I alt til	Afgivne	Videre-	Udestå.	Videre-	Bevilling
	førsel,		rådighed	tilsagn,	førsel,	tilsagn	førsel,	
	primo			udgift	ultimo	ultimo	primo	
Tilsagn	0,0	20,0	20,0	30,2	1,8 ⁶²	39,9	0,0 ⁶³	-

Merforbruget udlignes ved overførsel af midler fra underkonto 10 og 20.

Aktivitetsoversigt ⁶⁴							
Mill. kr.	Regnskab	Regnskab	Regnskab		2001		
(løbende priser)	1998	1999	2000		Budget	Regnskab	Diff.
Aktivitet							
(antal igangsatte projekter)	22	18	37		20	36	
Ressourceforbrug (mill. kr.)	49,8	22,6	64,6		20,0	19,5	0,5
Fordeling:							
- Indledende aktiviteter	0,0	0,0	0				
- Den danske ressourcebase	37,8	6,9	50,7		4,0	2,9	1,1
- Konferencer m.v.	2,4	3,1	1,7		1,5	1,8	0,3
- Systemudvikling m.v.	4,3	1,8	1,2		1,5	0,1	1,4
- Informationspulje			4,1		4,0	6,3	-2,3
- Øvrige info. aktiviteter	1,3	3,9	1,9		4,0	2,8	1,2
- Program-koordinatorer	4,0	4,4	5,0		4,0	5,6	-1,6
- Rådgivere	0,0	2,5	-		1,0	-	1,0

⁶² Som følge af startvanskeligheder i forbindelse med ændret kontering af tilskud vil der i forbindelse med primokorrekationer skulle foretages korrektioner i bevillingsafregninger for alle de omfattede ordninger. Korrektionerne skyldes udestående kontraktbeløb vedr. drift og udbetalte regninger på drift, der rettelig skulle have været registreret som træk på hensættelser. Primokorrekationen er på 12,0 mill. kr. (12.068.691 kr.)

⁶³ Der er foretaget en besparelse af videreførsel på 1,8 mill. kr.

⁶⁴ Et projekt består ofte af flere enkelttilsagn afgivet over flere finansår. Opgørelsen i aktivitetsoversigterne for nærværende hovedkonto viser alene antal igangsatte projekter, og medtager således ikke tillægstilsagn. Derimod omfatter opgørelsen af ressourceforbruget det samlede tilsagnsbeløb indenfor de respektive områder. Der er således ikke direkte sammenhæng mellem antal igangsatte projekter og ressourceforbruget i det enkelte år.

23.26.13. Miljøbistand til Arktis
(tekstanm. 52 og 104) (reservationsbevilling)
23.26.13.10. Miljøbistand i Arktis

Tilskudsregnskab								
2001						2002		
Mill. kr.	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	0	45,3	45,3	40,8	7,1 ⁶⁵	51,0	7,1	41,8

Mindreforbruget skyldes, at ordningen blev ramt af udgiftsstoppet ultimo 2001

Aktivitetsoversigt							
Mill. kr.	Regnskab	Regnskab	Regnskab		2001		
(løbende priser)	1998	1999	2000		Budget	Regnskab	Diff.
Aktivitet							
(antal igangsatte projekter)	39	51	50		53	64	+11
Ressourceforbrug							
(mill. kr.)	42,3	37,6	30,6		45,3 ⁶⁶	41,0 ⁶⁷	-4,3
Fordeling:							
- grænseoverskr.							
Reg. Forurening	19,5	17,4	15,5		17	11,9	-5,1
- Biodiv. bevaring							
monitering	4,5	5,0	4,4		6,0	3,3	-2,7
- Klima/ozon	0,5	0,0	1,4		1,0	5,4	+4,4
- oprindelige folk og NGO'ere	7,4	3,6	6,5		4,0	9,6	+5,6
- Baseområder, stationsområder og lign.					4,7	0,1	-4,6 ⁶⁸
- information/lokale miljøprojekter	10,4	11,6	2,8		10,5	8,6 ⁶⁹	-1,9

⁶⁵ Som følge af startvanskeligheder i forbindelse med ændret kontering af tilskud vil der i forbindelse med primokorrekturen skulle foretages korrektioner i bevillingsafregninger for alle de omfattede ordninger. Korrektionerne skyldes udestående kontraktbeløb vedr. drift og udbetalte regninger på drift, der retteligt skulle have været registreret som træk på hensættelser. Primokorrekturen er 2,6 mill. kr. (2.583.516 kr.)

⁶⁶ Der har i 2002 været afholdt udgifter for 2,1 mio. kr. som ikke er indeholdt i aktivitetsoversigten. Midlerne er anvendt til rapportering, møder i Det rådgivende udvalg for Arktis, annoncering, information om støtte til Arktis og generel information om miljø og natur i Arktis, som ikke kan relateres direkte til et enkelt af indsatsområderne.

⁶⁷ I Miljøstyrelsens driftsregnskab er bogført et tilsagn på 500.000,- kr., som umiddelbart efter tilsagngivningen blev trukket tilbage efter aftale med tilsagnsmodtager. Dette tilsagnsbeløb er derfor ikke medregnet i opgørelsen over de samlede tilsagn.

⁶⁸ Beløbet er en særskilt bevilling på 4,7 mio. kr. til brug for undersøgelser i 2001 og 2002 på Thule Airbase i Grønland.

⁶⁹ Tallet er korrigeret med 2,1 mill. kr. som er anvendt til andre udgifter, jf. note 21.

23.26.13.20. Sektorprogram vedr. miljø- og energi-
forbedrende renovering i Grønland

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001				2002			
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	0,0	50,0	50,0	50,0	-	-	0,0	50,0

23.27. Øvrige miljøforanstaltninger

23.27.02. Indsats vedr. trafik og miljø

23.27.02.20. Miljøhensyn i den kommunale sektor

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001				2002			
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	2,1	0	2,1	1,0		1,1	1,1	0

En del projekter har været afviklet langsommere end forventet, hvorfor udgiften først falder i 2002.

23.27.03.10 Den grønne jobpulje, styrkelse af det
rummelige arbejdsmarked

(Reservationsbevilling)

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001				2002			
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	2,7	14,0	16,7	6,8 ⁷⁰	10,5 ⁷¹	78,5	0,0 ⁷²	0,0

⁷⁰ I statsregnskabet er udgiften fejlagtigt opgjort til 7,5 mill. kr. Heraf vedrører 0,7 mill. kr. underkonto 20.

⁷¹ Som følge af startvanskeligheder i forbindelse med ændret kontering af tilskud vil der i forbindelse med primokorrekationer skulle foretages korrekationer i bevillingsafregninger for alle de omfattede ordninger. Korrekationerne skyldes udestående kontraktbeløb vedr. drift og udbetalte regninger på drift, der retteligt skulle have været registreret som træk på hensættelser. Primokorrekationen er på 0,6 mill. kr. (649.927 kr.)

⁷² Der er foretaget en besparelse af videreførelsen på 10,5 mill. kr.

Mindreforbruget skyldes, at ordningen blev ramt af udgiftsstoppet ultimo 2001, og at ordningen blev ændret i 2001, således at formålet ikke længe-
re var så bredt som hidtil.

Aktivitetsoversig⁷³

Mill. kr. (løbende priser)	Regnskab			2001		
	1998	1999	2000	Budget	Regnskab	Diff.
Antal ansøgte tilsagn	510	253	366	320	135	185
Antal afgivne tilsagn	213	116	165	80	37	-57
(2) i % af (1))	42	46	45	25	27	2
Gnsnt. tilskudsbeløb (dvs. (5):(2))	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,1
Tilsagn i alt (mill. kr.)	89,4	62,1	78,5	28,2	13,3	14,9

23.27.03.20 Den grønne jobpulje, markedsaf-
prøvning af innovative miljøteknologier
(Reservationsbevilling)

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001					2002		
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	3,0	14,2	17,2	7,1 ⁷⁴	10,1	6,4	0,0 ⁷⁵	0,0

Mindreforbruget skyldes, at ordningen blev ramt af udgiftsstoppet ultimo 2001, og at ordningen var ny i 2001, og derfor ikke kom fuldt ud i gang.

⁷³ Aktivitetsoversigten omfatter både underkonto 10 og 20.

⁷⁴ I statsregnskabet er udgiften fejlagtigt opgjort til 6,4 mill. kr. Udgiften skulle have været 7,1 mill. kr., idet der er overført 0,7 mill. kr. fra underkonto 10, se note 25.

⁷⁵ Der er foretaget en besparelse af videreførelsen på 10,1 mill. kr.

23.27.04. Den Grønne Fond
(Reservationsbevilling)

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001				2002			
	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	3,0	39,9	42,9	39,7	5,1 ⁷⁶	62,3	0,0 ⁷⁷	0,0

Mindreforbruget skyldes, at ordningen blev ramt af udgiftsstoppet ultimo 2001.

Aktivitetsoversig⁶⁴

Mill. kr.	Regnskab			2001			
(løbende priser)	1998	1999	2000		Budget	Regnskab	Diff.
Antal ansøgte tilsagn	562	465	436		440	402	38
Antal afgivne tilsagn	244	189	202		215	170	45
(2) i % af (1))	43	41	46		49	42	7
Gnsnt. tilskudsbeløb							
(dvs. (5):(2))	0,2	0,2	0,2		0,2	0,2	-
Tilsagn i alt (mill. kr.)	48,8	41,4	44,0		39,9	37,8	2,1

⁷⁶ Som følge af startvanskeligheder i forbindelse med ændret kontering af tilskud vil der i forbindelse med primokorrekationer skulle foretages korrekationer i bevillingsafregninger for alle de omfattede ordninger. Korrekationerne skyldes udestående kontraktbeløb vedr. drift og udbetalte regninger på drift, der rettelig skulle have været registreret som træk på hensættelser. Primokorrekationen er på 1,7 mill. kr. (1.688.365 kr) Der har i periode 2001 været en difference mellem Navision og TAS på 215.297,00 kr., Der er 5 årsager til differencen.

1. Til et grøn guide projekt blev der oprindeligt udbetalt en måneds løn for meget. Beløbet på kr. 16.666 blev senere tilbagebetalt til Miljøstyrelsen. Beløbet blev modregnet i TAS, men ikke i Navision.
2. Til et grøn guide projekt blev der oprindeligt udbetalt en måneds løn for meget. Beløbet på kr. 16.666 blev efterfølgende blevet modregnet i den udbetaling, som var resultatet af projektets årsregnskab. Beløbet blev trukket i TAS, men ikke i Navision.
3. Konferenceudgifter på i alt 3.215,00 kr. blev udbetalt via Navision. Der blev efterfølgende udført en ompostering af beløbet i TAS alene.
4. Der er foretaget en dobbeltudbetaling af 28.750,00 kr. Fejlen er opstået ved, at udbetalingen er tilbageført i TAS, men ikke i Navision.
5. Der er foretaget en dobbeltudbetaling af 150.000,00 kr. Fejlen opstod ved, at beløbene først blev udbetalt i SCR og senere i Navision. Udbetalingen er kun opført én gang i TAS. Alle udestående beløb er indbetalt i 2002 og fejlene rettet.

⁷⁷ Der har i 2000 været afholdt driftsudgifter vedr. grønne guider til netværk, efteruddannelse, evaluering mv. for 2,3 mio. kr., som ikke er indeholdt i aktivitetsoversigten.

23.28. Vandforsyning

23.28.02. Støtte til forureningstruede vandind- vindinger og økologisk omstilling

(tekstanm. 1 og 52) (Reservationsbevilling)

23.28.02.10. Støtte til forureningstruede vandind- vindinger

Tilskudsregnskab								
		2001					2002	
Mill. kr.	Videre- førsel, primo	Bevilling	I alt til rådighed	Afgivne tilsagn, udgift	Videre- førsel, ultimo	Udestå. tilsagn ultimo	Videre- førsel, primo	Bevilling
Tilsagn	38,8	38,4	77,2	21,1	46,3 ⁷⁸	26,6	0,0 ⁷⁹	0,0

Aktivitetsoversig							
Mill. kr.	Regnskab	Regnskab	Regnskab		2001		
(løbende priser)	1998	1999	2000		Budget	Regnskab	Diff.
Antal ansøgte tilsagn	854	1.044	1.157		1.200	1.268	68
Antal afgivne tilsagn	618	926	1095		800	1.110	310
(2) i % af (1))	72	89	95		67	88	21
Gnsnt. tilskudsbeløb							
(dvs. (5):(2))	0,0	0,1	0,0		0,0	0,03	-
Tilsagn i alt (mill. kr.)	20,9	17,9	28,9		43,7	34,0	9,7

⁷⁸ Som følge af startvanskeligheder i forbindelse med ændret kontering af tilskud vil der i forbindelse med primokorrekationer skulle foretages korrektioner i bevillingsafregninger for alle de omfattede ordninger. Korrektionerne skyldes udestående kontraktbeløb vedr. drift og udbetalte regninger på drift, der rettelig skulle have været registreret som træk på hensættelser. Primokorrekationen er på -9,8 mill. kr. (9.814.194 kr.)

⁷⁹ Der er foretaget en besparelse af videreførelsen på 49,7 mill. kr.

Tilsagn fordelt på indsatsområder

Mill. kr.	Regnskab		2001			
	1999	2000	Regnskab	Antal afgivne tilsagn	Diff.	
(løbende priser)						
Almen vandforsy.	6,0	12,3	10,0	55	0,2	
Enkeltindvindinger	9,9	13,9	13,0	986	0,0	
Ikke almen vandfors.	0,6	0,5	0,5	7	0,0	
Generelle projekter	1,3	2,1	6,6	34	0,2	
I alt	17,9	28,9	30,2	1082	0,0	

23.28.02.20. Aktionsplan for økologisk omstilling m.v. (Reservationsbevilling)

Tilskudsregnskab

Mill. kr.	2001				2002			
	Videre-	Bevilling	I alt til	Afgivne	Videre-	Udestå.	Videre-	Bevilling
	førsel,		rådighed	tilsagn,	førsel,	tilsagn	førsel,	
	primo			udgift	ultimo	ultimo	primo	
Tilsagn	0,1	9,4	9,5	3,4	1,2 ⁸⁰	17,9	0,0 ⁸¹	0,0

Tilsagn fordelt på indsatsområder.

Mill. kr.	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab
(løbende priser)	1998	1999	2000	2001
Økologisk håndtering af spildevand				
i det åbne land	6,6	0,2	1,2	1,1
Økologiske byggematerialer og konstruktioner	6,6	0,5	1,8	-
Næringsstoffer fra by til land	5,0	0,8	3,8	2,8
Håndtering af regnvand og "gråt" spildevand	0,3	6,2	3,9	4,3
Øvrigt	0,4	0,2	0,7	0,3
I alt	18,9	7,9	11,4	8,5

⁸⁰ Som følge af startvanskeligheder i forbindelse med ændret kontering af tilskud vil der i forbindelse med primokorrekationer skulle foretages korrektioner i bevillingsafregninger for alle de omfattede ordninger. Korrektionerne skyldes udestående kontraktbeløb vedr. drift og udbetalte regninger på drift, der rettelig skulle have været registreret som træk på hensættelser. Primokorrekationen er på -4,9 mill. kr. (-4.898.900 kr.)

⁸¹ Der er foretaget en besparelse af videreførelsen på 1,2 mill. kr.

Bilag 4:

Bevillingsafregning

Bevillingsafregning for Miljøstyrelsens driftsvirksomhed 2001.

§ 23.21.01 Miljøstyrelsen	Nettoudgifter			
	I mill. kr.	Lønsum	Øvrig drift	I alt
Resultatopgørelse – indeværende år				
Bevilling (B+TB)	168,5	180,8		349,3
Regnskab	166,8	168,7		335,5
Afvigelse mellem bevilling og regnskab	1,7	12,1		13,8
Bevillingstekniske omflytninger	0,2	-0,2		0,0
Årets overskud	1,9	11,9		13,8
Opgørelse af akkumuleret resultat				
Akkumuleret overskud ultimo 2000	1,6	25,6		27,2
Primokorrekt. til akk. overskud ult. 2000	0,0	0,0		0,0
Akkumuleret overskud primo 2001	1,6	25,5		27,2
Årets overskud	1,9	11,9		13,8
Akkumuleret overskud ultimo 2001	3,6	37,4		41,0
Dispositioner, overskud som bortfalder	0,0	-3,3		-3,3
Akk. overskud til videreførsel ultimo 2001	3,6	34,1		37,7

Reserve til opgaver på jordrensningsområdet

§ 23.22.79 Miljøstyrelsen			
I mill. kr.	Udgifter		Indtægter
Resultatopgørelse – indeværende år			
Bevilling (B+TB)	10,0		10,0
Regnskab	10,0		-
Afvigelse mellem bevilling og regnskab	-		10,0
Bevillingstekniske omflytninger	-10,0		10,0
Årets overskud	-10,0		-
Opgørelse af akkumuleret resultat			
Akkumuleret overskud ultimo 2000	20,7		0,0
Primokorrekationer til akk. overskud ult. 2000	0,0		0,0
Akkumuleret overskud primo 2001	20,7		0,0
Årets overskud	-10,0		0,0
Akkumuleret overskud ultimo 2001	10,7		0,0
Dispositioner, overskud som bortfalder	0,0		0,0
Akk. overskud til videreførsel ultimo 2001	10,7		0,0

Indsamlingsordninger vedr. dæk, blyakkumulatorer og biler

§ 23.23.04 Miljøstyrelsen			
I mill. kr.	Lønsum	Udgifter	I alt
Resultatopgørelse – indeværende år			
Bevilling (B+TB)	-	-1,2	-1,2
Regnskab	-	-121,7	-121,7
Afvigelse mellem bevilling og regnskab	-	120,5	120,5
Bevillingstekniske omflytninger	-	-	-
Årets overskud	-	120,5	120,5
Opgørelse af akkumuleret resultat			
Akkumuleret overskud ultimo 2000	-	138,6	138,6
Primokorrek. til akk. overskud ult. 2000	-	0,0	0,0
Akkumuleret overskud primo 2001	-	138,6	138,6
Årets overskud	-	120,5	120,5
Akkumuleret overskud ultimo 2001	-	259,0	259,0
Dispositioner, overskud som bortfalder	-	0,0	0,0
Akk. overskud til videreførsel ultimo 2001	-	259,0	259,0

Reserve til opgaver på jordrensningsområdet

§ 23.23.11 Miljøstyrelsen		
I mill. kr.	Udgifter	Indtægter
Resultatopgørelse – indeværende år		
Bevilling (B+TB)	139,6	5,5
Regnskab	109,3	5,6
Afvigelse mellem bevilling og regnskab	30,3	-0,1
Bevillingstekniske omflytninger	0,0	0,0
Årets overskud	30,3	-0,1
Opgørelse af akkumuleret resultat		
Akkumuleret overskud ultimo 2000	102,6	0,0
Primokorrekktioner til akk. overskud ult. 2000	-88,4	0,0
Akkumuleret overskud primo 2001	14,2	0,0
Årets overskud	30,3	0,0
Akkumuleret overskud ultimo 2001	44,5	0,0
Dispositioner, overskud som bortfalder	-10,9	0,0
Akk. overskud til videreførsel ultimo 2001	33,6 ⁸²	0,0

⁸² Der videreføres ikke 1,1 mill. kr. i 2002. I virksomhedsregnskab 2000 er der fejlagtigt ikke blevet reguleret i.h.t. note 6 i 2001. Det akkumulerede overskud til videreførsel primo 2002 udgør herefter 32,2 mill. kr.

Aktiviteter vedr. bekæmpelsesmidler

§ 23.24.31 Miljøstyrelsen

I mill. kr.	Udgifter	Indtægter
Resultatopgørelse – indeværende år		
Bevilling (B+TB)	19,2	0,0
Regnskab	21,6	0,0
Afvigelse mellem bevilling og regnskab	-2,3	0,0
Bevillingstekniske omflytninger	0,0	0,0
Årets overskud	-2,3	0,0
Opgørelse af akkumuleret resultat		
Akkumuleret overskud ultimo 2000	14,3	
Primokorrekationer til akk. overskud ult. 2000	0,0	
Akkumuleret overskud primo 2001	14,3	
Årets overskud	2,3	
Akkumuleret overskud ultimo 2001	11,9	
Dispositioner, overskud som bortfalder	-8,1	
Akk. overskud til videreførsel ultimo 2001	3,8	

Miljøbistand til Østeuropa

§ 23.26.11 Miljøstyrelsen

I mill. kr.	Udgifter	Indtægter
Resultatopgørelse – indeværende år		
Bevilling (B+TB)	608,9	0,0
Regnskab	604,8	0,0
Afvigelse mellem bevilling og regnskab	4,1	0,0
Bevillingstekniske omflytninger	0,0	0,0
Årets overskud	4,1	0,0
Opgørelse af akkumuleret resultat		
Akkumuleret overskud ultimo 2000	2,9	0,0
Primokorrekationer til akk. overskud ult. 2000	-1,8	0,0
Akkumuleret overskud primo 2001	1,0	0,0
Årets overskud	4,1	0,0
Akkumuleret overskud ultimo 2001	5,2	0,0
Dispositioner, overskud som bortfalder	-2,4	0,0
Akk. Overskud til videreførsel ultimo 2001	2,9 ⁸³	0,0

⁸³ Der videreføres ikke 2,9 mill. kr. i 2002. I virksomhedsregnskab for 2000 jfr. bilag 4 skulle beholdningen primo 2001 være 0 kr. Dette er fejlagtig ikke rettet i 2001.

Miljøbistand til udviklingslande

§ 23.26.12 Miljøstyrelsen

I mill. kr.	Udgifter	Indtægter
Resultatopgørelse – indeværende år		
Bevilling (B+TB)	407,3	0,0
Regnskab	421,9	0,0
Afvigelse mellem bevilling og regnskab	-14,6	0,0
Bevillingstekniske omflytninger	0,0	0,0
Årets overskud	-14,6	0,0
Opgørelse af akkumuleret resultat		
Akkumuleret overskud ultimo 2000	16,8	0,0
Primokorrekationer til akk. overskud ult. 2000	-16,8	0,0
Akkumuleret overskud primo 2001	0,0	0,0
Årets overskud	-14,6	0,0
Akkumuleret overskud ultimo 2001	-14,6	0,0
Dispositioner, overskud som bortfalder	-4,8	0,0
Akk. overskud til videreførsel ultimo 2001	-19,4 ⁸⁴	0,0

Miljøbistand til Arktis m.v.

§ 23.26.13 Miljøstyrelsen

I mill. kr.	Udgifter	Indtægter
Resultatopgørelse – indeværende år		
Bevilling (B+TB)	95,3	0,0
Regnskab	90,8	0,0
Afvigelse mellem bevilling og regnskab	4,5	0,0
Bevillingstekniske omflytninger	0,0	0,0
Årets overskud	4,5	0,0
Opgørelse af akkumuleret resultat		
Akkumuleret overskud ultimo 2000	2,8	0,0
Primokorrekationer til akk. overskud ult. 2000	-2,8	0,0
Akkumuleret overskud primo 2001	0,0	0,0
Årets overskud	4,5	0,0
Akkumuleret overskud ultimo 2001	4,5	0,0
Dispositioner, overskud som bortfalder	0,0	0,0
Akk. overskud til videreførsel ultimo 2001	4,5 ⁸⁵	0,0

⁸⁴ Der henvises til bilag 3 note 29, 31 og 33. Det akkumulerede beløb til videreførsel i 2002 udgør herefter 0 kr.

⁸⁵ Der henvises til bilag 3 note 36,. Der foretages således en primokorrektion i 2002, således at det akkumulerede overskud udgør 7,1 mill. kr.

Den Grønne Jobpulje

§ 23.27.03 Miljøstyrelsen

I mill. kr.	Udgifter	Indtægter
Resultatopgørelse – indeværende år		
Bevilling (B+TB)	28,2	0,0
Regnskab	13,9	0,0
Afvigelse mellem bevilling og regnskab	14,3	0,0
Bevillingstekniske omflytninger	0,0	0,0
Årets overskud	14,3	0,0
Opgørelse af akkumuleret resultat		
Akkumuleret overskud ultimo 2000	117,1	0,0
Primokorrekationer til akk. overskud ult. 2000	-111,4	0,0
Akkumuleret overskud primo 2001	5,7	0,0
Årets overskud	14,3	0,0
Akkumuleret overskud ultimo 2001	20,0	0,0
Dispositioner, overskud som bortfalder	-17,1	0,0
Akk. overskud til videreførsel ultimo 2001	2,9 ⁸⁶	0,0

Den Grønne Fond

§ 23.27.04 Miljøstyrelsen

I mill. kr.	Udgifter	Indtægter
Resultatopgørelse – indeværende år		
Bevilling (B+TB)	39,9	0,0
Regnskab	39,7	0,0
Afvigelse mellem bevilling og regnskab	0,2	0,0
Bevillingstekniske omflytninger	0,0	0,0
Årets overskud	0,2	0,0
Opgørelse af akkumuleret resultat		
Akkumuleret overskud ultimo 2000	65,1	0,0
Primokorrekationer til akk. overskud ult. 2000	-62,1	0,0
Akkumuleret overskud primo 2001	3,0	0,0
Årets overskud	0,2	0,0
Akkumuleret overskud ultimo 2001	3,2	0,0
Dispositioner, overskud som bortfalder	-2,1	0,0
Akk. overskud til videreførsel ultimo 2001	1,1 ⁸⁷	0,0

⁸⁶ Der henvises til bilag 3 note 42 samt modregning af afviklingsomkostninger på 3,5 mill. kr. Det akkumulerede beløb til videreførsel i 2002 udgør herefter 0 kr.

⁸⁷ Der henvises til bilag 3 note 47 samt modregning af afviklingsomkostninger på 3 mill. kr. Det akkumulerede beløb til videreførsel i 2002 udgør herefter 0 kr.

Støtte til forureningstruede vandindvindinger og økologisk omstilling

§ 23.28.02 Miljøstyrelsen

I mill. kr.	Udgifter	Indtægter
Resultatopgørelse – indeværende år		
Bevilling (B+TB)	47,8	0,0
Regnskab	24,5	0,0
Afvigelse mellem bevilling og regnskab	23,3	0,0
Bevillingstekniske omflytninger	0,0	0,0
Årets overskud	23,3	0,0
Opgørelse af akkumuleret resultat		
Akkumuleret overskud ultimo 2000	102,5	0,0
Primokorrekationer til akk. overskud ult. 2000	-15,6	0,0
Akkumuleret overskud primo 2001	86,9	0,0
Årets overskud	23,3	0,0
Akkumuleret overskud ultimo 2001	110,2	0,0
Dispositioner, overskud som bortfalder	-90,4	0,0
Akk. overskud til videreførsel ultimo 2001	19,8 ⁸⁸	0,0

⁸⁸ Der henvises til bilag 3 note 52 og 53 samt modregning af afviklingsomkostninger på 5 mill. kr. Det akkumulerede beløb til videreførsel i 2002 udgør herefter 0 kr.